

ФОНД ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ИНВЕСТИТОРИТЕ

ГОДИШЕН
ОТЧЕТ

2023

СЪДЪРЖАНИЕ

I. МИСИЯ И МАНДАТ	4
II. ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ФКИ ЗА 2023 г.....	7
1. Основни моменти в дейността на Фонда през 2023 г.....	7
2. Средства	9
2.1. Вноски	10
2.2. Инвестиции.....	13
3. Участници	16
4. Клиентски активи, управлявани от участниците	17
5. Експозиция към участниците	24
6. Международна дейност.....	28
III. ПРИЛОЖЕНИЕ	32
Списък на участниците във ФКИ към 31.12.2023 г.	32
Разпределение на броя на клиентите, притежаващи активи, които подлежат на компенсация и потенциалната компенсация по групи клиентски активи към 31.12.2023 г.....	34
IV. ФИНАНСОВ ОТЧЕТ НА ФКИ ЗА 2023 г.....	35

I. МИСИЯ И МАНДАТ

МИСИЯ НА ФКИ

Да съдейства за поддържане на стабилността и доверието в капиталовия пазар, компенсирайки вземанията на инвеститори във финансови инструменти в предвидените от закона случаи.

МАНДАТ

Фондът за компенсиране на инвеститорите (ФКИ) е юридическо лице на самостоятелна издръжка, създадено през 2005 г.

Съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК) ФКИ осигурява изплащане на компенсации на клиентите на инвестиционните посредници, определя и събира встъпителните и годишните вноски от участниците и инвестира събраните във Фонда средства в държавни ценни книжа, краткосрочни депозити в банки и депозити в БНБ.

Съгласно Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, от 2017 г. УС на ФКИ управлява и Фонд за реструктуриране на инвестиционни посредници (ФПИП). Основната цел на ФПИП е финансиране на прилагането на инструментите за реструктуриране по отношение на инвестиционните посредници, попадащи в обхвата на закона.

ФОНД ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ИНВЕСТИТОРИТЕ

Управителен съвет

Председател на УС:	Дияна Митева
Заместник-председател:	Гергана Михайлова-Борисова*
Членове:	Радослава Масларска Ирина Казанджиева-Йорганова Петко Кръстев

Адрес на управление: 1000 София, ул. „Цар Шишман“ № 31, ет. 2

* В длъжност от 14.02.2023 г. съгласно Решение на КФН № 192-ФКИ от 14.02.2023 г.

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

АББ – Асоциация на банките в България;

БАЛИП – Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници;

БАУД – Българска асоциация на управляващите дружества;

БНБ – Българска народна банка;

БФБ – Българска фондова борса;

Б-ИП – Банки-инвестиционни посредници;

ДЦК – Държавни ценни книжа;

ЕС – Европейски съюз;

ЕЦБ – Европейска централна банка;

ЗППЦК – Закон за публичното предлагане на ценни книжа;

ЗПФИ – Закон за пазарите на финансови инструменти;

ИП – Инвестиционни посредници;

КФН – Комисия за финансов надзор;

ПС – Парични средства;

ПУДФКИ – Правилник за устройството и дейността на Фонда за компенсиране на инвеститорите;

РС – Разплащателна сметка;

СП – Сметна палата;

УД – Управляващи дружества;

УС – Управителен съвет;

ФИ – Финансови инструменти;

ФКИ – Фонд за компенсиране на инвеститорите;

ФПИП – Фонд за реструктуриране на инвестиционни посредници;

EFDI – European Forum of Deposit Insurers (Европейски форум на институциите за гарантиране на депозитите);

II. ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ФКИ ЗА 2023 г.

1. ОСНОВНИ МОМЕНТИ В ДЕЙНОСТТА НА ФОНДА ПРЕЗ 2023 г.

Фондът за компенсирание на инвеститорите е част от мрежата за финансова сигурност на капиталовия пазар и защитава до определен размер активите на дребните (непрофесионални) инвеститори във финансови инструменти, чрез предоставяне на компенсации в случай че инвестиционният посредник, с когото имат договорни отношения, не е в състояние да възстанови паричните средства или финансовите инструменти на клиентите си. Компенсацията, която осигурява Фондът, е в размер на 90% от стойността на активите, принадлежащи на инвеститора, но не повече от 40 000 лв.

За осъществяването на функциите си Фондът събира годишни вноски от инвестиционните посредници и ги инвестира при спазване на изискванията за ликвидност и сигурност, за да обезпечи евентуални бъдещи компенсации. Размерът на годишната вноска, която инвестиционните посредници трябва да правят във Фонда, се определя всяка година от УС, като се вземат предвид следните фактори: натрупаните средства, честотата на случаи на компенсация, размерът на подлежащите на компенсирание клиентски активи, състоянието на капиталовия пазар, експозицията на Фонда при потенциални плащания на компенсации, както и степента на покритие на наличните във Фонда средства при евентуални плащания на компенсации на клиентите на участник във Фонда. В края на 2023 г. УС на Фонда взе решение да намали размера на вноската по финансовите инструменти (ФИ) за 2024 г. на 0,020% (при 0,025% през 2023 г.), а размерът на вноската по паричните средства (ПС) за 2024 г. бе запазен на 0,20%. Основните мотиви за намаляване размера на вноската по ФИ, са от една страна достигнатият значителен размер на средствата на Фонда и ниската честота на плащания на компенсации в исторически план, както и фактът, че средствата на Фонда

биха стигнали за изплащането на компенсации на клиентите на 90% от участниците в него.

През 2023 г. не се наложи Фондът да изплаща компенсации. Поради това дейността на Фонда бе насочена главно към събиране на дължимите от участниците вноски; управление на средствата на Фонда; събиране и анализ на информация за клиентските активи, управлявани от участниците в схемата и оценка на експозицията на Фонда. Също така бяха приети някои промени във вътрешните актове, касаещи дейността на Фонда.

Важен акцент в работата на Фонда през 2023 г. бе и международната дейност. Като асоцииран член в EFDI (Европейския форум на институциите за гарантиране на депозитите) в края на годината Фондът за втори път от създаването си бе домакин на международна среща на работната група на схемите за компенсирание на инвеститорите. Наред с това представителите на Фонда взеха участие в още няколко международни срещи, част от които се проведоха онлайн. Международната дейност се обуславяше и от обмяната на опит и информация с другите схеми за компенсирание на инвеститорите.

През годината Фондът поддържа активна комуникация с участниците, КФН, АББ, БАЛИП, БАУД и с всички заинтересовани лица.

2023 г. се оказва поредната динамична година, както във вътрешен така и в международен план. Инфлацията продължи да оказва негативно влияние върху обществения и икономическия живот, въпреки постепенното ѝ забавяне спрямо 2022 г., когато достига двуцифрени стойности. По данни на НСИ средногодишната инфлация в България за 2023 г. е намаляла до 9,5% при 15,3% през 2022 г. Данните за инфлацията през м. декември 2023 г. спрямо м. декември 2022 г., показват, че тя намалява до под 5%. Ефектите от овладяването на инфлацията все още не могат да бъдат усетени от по-голямата част от икономическите агенти, тъй като стоките и услугите, които имат най-голяма тежест в потребителската кошница, продължават да поскъпват и/или

намалението при тях е минимално. За сравнение, инфлацията в Еврозоната към края на м. декември 2023 г. спрямо същия месец на предходната година е 2,9%, което показва, че инфлацията в България надвишава средната стойност за Еврозоната. Това предполага допълнителни усилия за намаляването ѝ с оглед стремежа за присъединяване на България към Еврозоната. Геополитическата нестабилност, породена от военния конфликт в Украйна, се задълбочи допълнително след като през годината възникна още един военен конфликт – този в ивицата Газа. Тези военни конфликти са сериозен повод за притеснение, тъй като допълнително пораждат несигурност и влияят съществено върху веригите на доставки, респективно върху цените на стоките, което затруднява борбата с овладяването на инфлацията. Именно с цел овладяване на инфлацията, от средата на 2022 г. ЕЦБ започна да затяга паричната политика, което продължи и през 2023 г., това от своя страна доведе до повишение на пазарните лихвени проценти. Всички тези фактори, включително и паричната политика на ЕЦБ, и в частност динамиката на референтните лихвени проценти, се следят с повишено внимание, тъй като могат и оказват съществено влияние върху финансовата система и финансовите пазари.

Към датата на изготвяне на отчета военните конфликти в Украйна и в Близкия изток продължават, а инфлацията все още е над разбиранията за ценова стабилност. През 2024 г. ръководството на ФКИ ще продължи да следи геополитическата обстановка и инфлацията и тяхното отражение върху финансовото състояние на участниците във ФКИ, и в частност върху ФКИ.

2. СРЕДСТВА

Основната част от средствата на Фонда се формира от годишните вноски на инвестиционните посредници (ИП), банките – инвестиционни посредници (Б-ИП) и управляващите дружества (УД). Освен това всеки нов участник, който се присъединява

към Фонда, прави встъпителна вноски.¹ Събраните средства се инвестират от УС на Фонда, като приходите от инвестиции също участват във формирането на общата сума на средствата. Събирането, инвестирането и разходването на средствата се осъществява съгласно разпоредбите на ЗППЦК, Правилника за устройството и дейността на Фонда за компенсирание на инвеститорите (ПУДФКИ) и вътрешните правила на Фонда, а надзорът над тези дейности се осъществява от Комисия за финансов надзор (КФН) и Сметна палата.

Към 31.12.2023 г. инвестиционният портфейл на Фонда е 22,231² млн. лв., като в сравнение с година по-рано той е нараснал с 1,3 млн. лв. След 2014 г. инвестиционният портфейл на Фонда нараства с постоянен темп – средно около 7,3% на годишна база, докато в първите няколко години от създаването на Фонда този темп е бил доста по-голям, но тогава и вноската е на максимално допустимото ниво.

Разходите за издръжка на Фонда за 2023 г. са 569,5 хил. лв., като е реализирана икономия от 6% от предвидените в бюджета разходи.

2.1. ВНОСКИ

Участниците във Фонда (ИП, Б-ИП и УД), които държат, администрират или управляват клиентски активи, подлежащи на компенсация, правят годишни вноски. Размерът на годишната вноски се определя всяка година от УС и се внася на 4 равни части.

Размерът на годишната вноски за 2023 г., определен с Решение на УС, е както следва:

¹ УД не заплащат встъпителна вноски във Фонда.

² Инвестиционният портфейл на Фонда включва ДЦК по амортизирана стойност (с натрупаните лихви), наличност в каса и по разплащателни и депозитни сметки. Амортизираната стойност на ДЦК е към 31.12.2023 г.

- ◆ 0,20 на сто от средномесечната сума на парични средства, подлежащи на компенсация през 2022 г. и
- ◆ 0,025 на сто от средномесечната сума на останалите клиентски активи, подлежащи на компенсация през 2022 г.

ИП и Б-ИП правят и встъпителна вноска във Фонда, която се заплаща еднократно при включването им в схемата.³ Встъпителната вноска е в размер на 1% от минимално изискуемия капитал за инвестиционен посредник съобразно разрешените услуги и дейности по чл. 6, ал. 2 и 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ).

Паричните постъпления от годишни и встъпителни вноски на участниците във Фонда през 2023 г.⁴ са на стойност 1,610 млн. лв., от които 12 169 лв.⁵ са от встъпителна вноска. За сравнение през 2022 г. постъпленията от вноски са били в размер на 1,567 млн. лв.

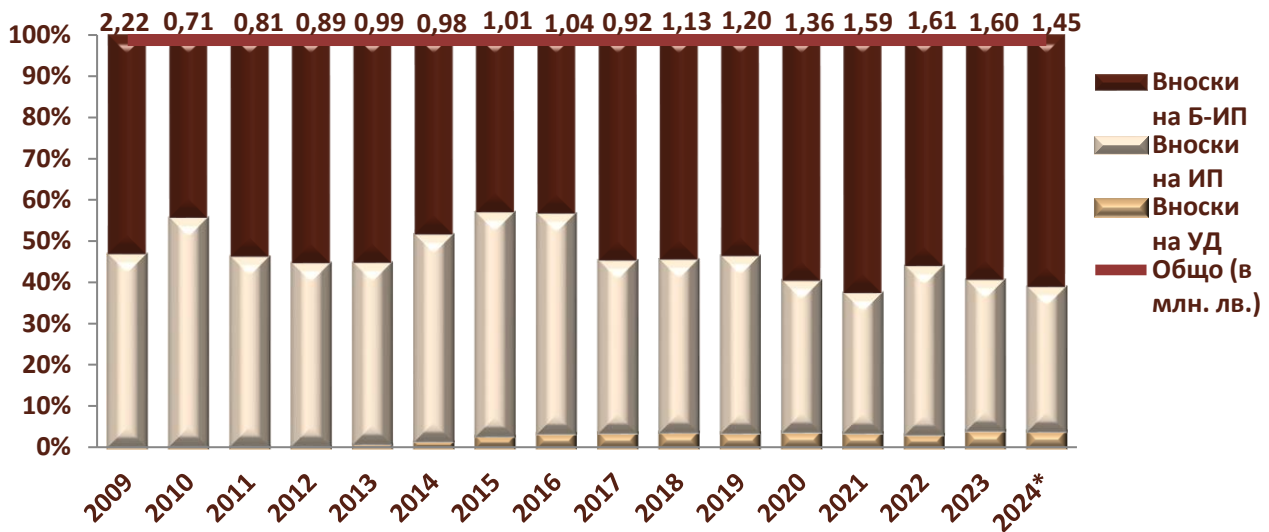
На Фиг. 1 е представена годишната вноска на Б-ИП, ИП и УД за периода 2009 – 2024 г. Тя се базира на средномесечните стойности на подлежащите на компенсация ФИ и ПС, посочени от участниците за предходната година.

³ ИП, в чийто лиценз не е включено държането на пари или финансови инструменти на клиенти и не извършва инвестиционните услуги и дейности по чл. 6, ал. 2, т. 3, 6, 8 и 9 от ЗПФИ, не участват във Фонда. УД не заплащат встъпителна вноска във Фонда.

⁴ През 2023 г. по сметката на Фонда са постъпили една четвърт от дължимата годишна вноска за 2022 г., която се прави в срок до 30.01.2023 г., и три четвърти от дължимата вноска за 2023 г.

⁵ Встъпителната вноска е заплатена от участник във Фонда, който в средата на 2023 г. разшири лиценза си от частичен на пълен, съответно увеличи минималния си капитал на 750 хил. евро.

Фиг. 1
Разпределение на вноските на ИП, Б-ИП и УД

*Данните за 2024 г. са предварителни

Източник: ФКИ

Годишната вноска за 2023 г. на ИП, Б-ИП и УД е 1,6 млн. лв.⁶ срещу 1,61 млн. лв. за 2022 г. Близките стойности на вноската за 2023 и 2022 г. се дължат единствено на по-ниския размер на вноската през 2023 г., както по ФИ, така и по ПС. Видно от Фиг. 1 делът на Б-ИП във формирането на вноската за 2023 г. е най-голям – около 59% от общата сума на вноските.

Годишната вноска за 2024 г. се очаква да бъде 1,45 млн. лв. или с около 143 хил. лв. по-малка в сравнение с годишната вноска за 2023 г. Намалението се дължи единствено на по-ниския размер на вноската по ФИ, като същевременно средномесечната стойност на клиентските активи, подлежащи на компенсация, продължава да нараства.

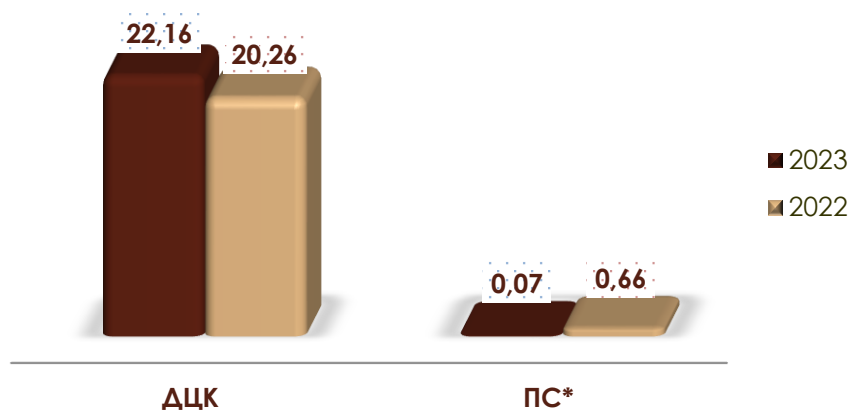
⁶ Посочената сума включва четири части от годишната вноска за 2023 г. и се различава с реално постъпилите през годината постъпления от вноски, тъй като през 2023 г. по сметката на Фонда са постъпили една четвърт от дължимата годишна вноска за 2022 г., която се прави в срок до 30.01.2023 г., и три четвърти от дължимата вноска за 2023 г.

2.2. ИНВЕСТИЦИИ

Набраните във Фонда средства се инвестират в съответствие с разпоредбите на ЗППЦК и „Инвестиционната политика и модела за управление на ДЦК на ФКИ“. Инвестиционните решения са съобразени с изискванията за сигурност и ликвидност, като Фондът може да държи средствата си във финансови инструменти, издадени или гарантирани от държавата, краткосрочни депозити в търговски банки и депозити в БНБ.

На Фиг. 2 е представена структурата на инвестиционния портфейл⁷ на Фонда към края на 2022 г. и 2023 г.

Фиг. 2
Структура на инвестиционния портфейл
(в млн. лв.)

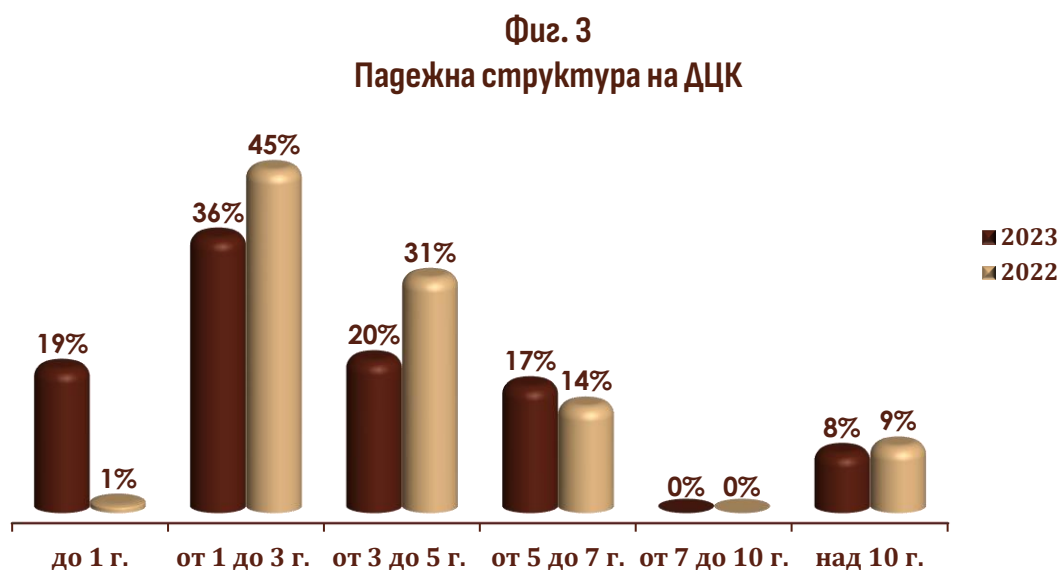
*ПС – парични наличности

Инвестициите в ДЦК представляват основна част от портфейла на Фонда, като дялът им нараства от 97% към 31.12.2022 г. на 99.7% към края на 2023 г. Това увеличение е за сметка на средствата по РС, които намаляват от 664 хил. към 31.12.2022 г. на 74 хил. лв. към края на 2023 г. Средствата на Фонда, държани по сметка в БНБ, през годината са

⁷ В стойността на ДЦК са включени и натрупаните лихви.

олихвявани при средногодишен лихвен процент приблизително 2,78%. Годишният лихвен процент за текущите сметки в БНБ стана положителен от м. септември 2022 г., след дълъг период на отрицателни стойности. От тогава този процент бележи постоянна възходяща тенденция, следвайки повишението на референтните лихвени проценти на ЕЦБ. За сравнение, в началото на 2023 г. стойността му е била 1,75%, достигайки 3,34% в последните месеци на годината. Към датата на отчета Фондът няма инвестиции в депозити, поради ниските лихвени проценти по депозитите, предлагани от търговските банки. Със събраните през годината постъпления от вноски и падежи на емисии бяха закупени няколко емисии ДЦК при средна доходност около 3,7%.

На Фиг. 3 е представена падежната структура на ДЦК към 31.12.2023 г. и към 31.12.2022 г.

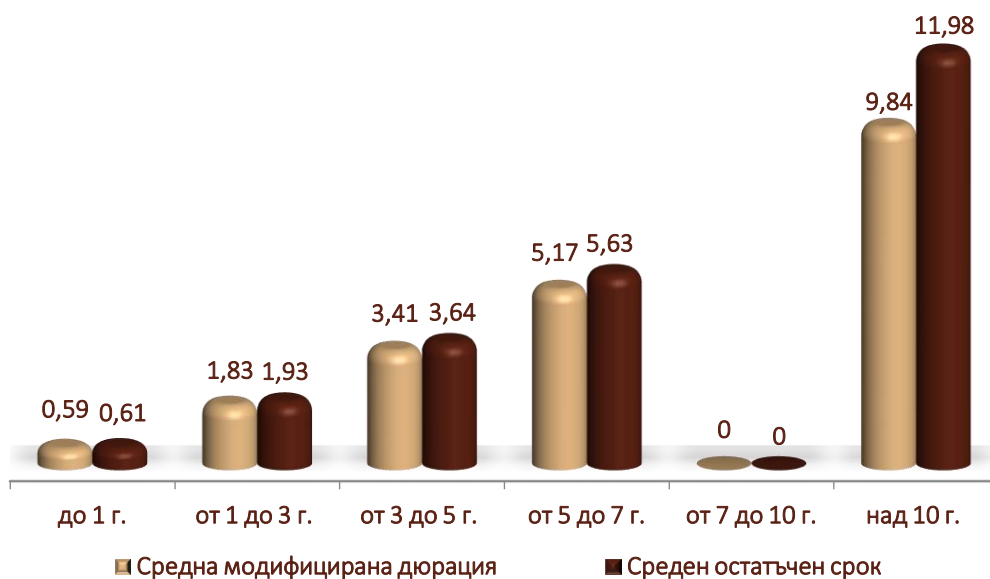

През 2024 г. се очаква да се падежира 19% от портфейла в ДЦК, като получените средства от падежираните през 2024 г. емисии ще бъдат инвестирани съобразно инвестиционната политика и нормативните разпоредби.

Най-голям е дялът на инвестициите със срок от 1 до 3 г. (36%), които ще падежират през 2025 и 2026 г. През годината бяха закупени нови емисии с матуритети, попадащи в интервала от 5 до 7 г. и до 1 г.

Модифицираната дюрация и средният остатъчен срок на инвестициите в ДЦК, според надежната им структура към 31.12.2023 г., са представени на Фиг. 4.

Фиг. 4
Модифицирана дюрация и среден остатъчен срок на ДЦК

Среднопретеглената модифицирана дюрация на портфейла от ДЦК към 31.12.2023 г. е 3,10 години срещу 3,79 години към края на 2022 г. Средният остатъчен срок на инвестициите в ДЦК също бележи лек спад - от 4,21 години към 31.12.2022 г. на 3,43 години към края на 2023 г.⁸

⁸ Средно претегленият матуритет на портфейла е изчислен като сума от сроковете на всички инвестиции, претеглени с дела на съответната инвестиция в общата сума на инвестираните в ДЦК средства към 31.12.2023 г.

3. УЧАСТНИЦИ

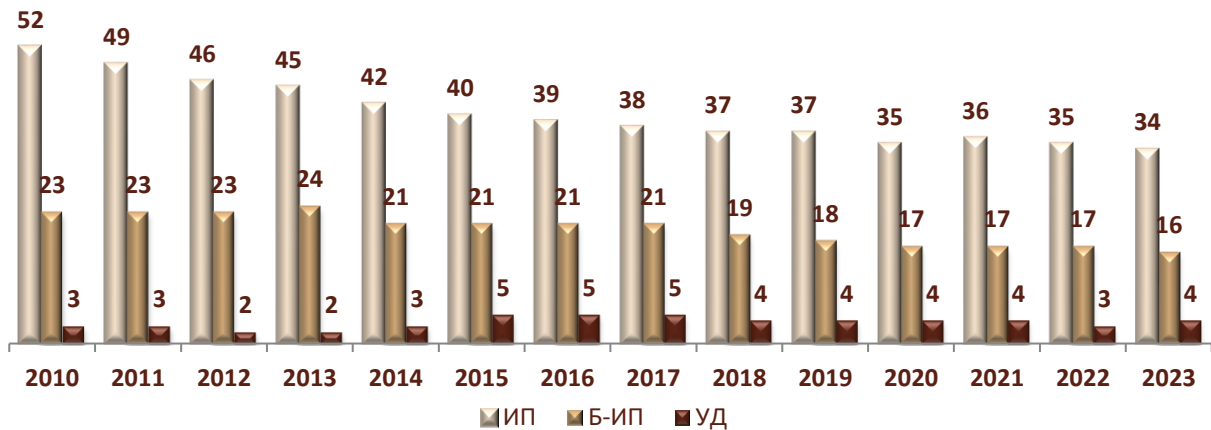
През 2023 г. от схемата за компенсиране на инвеститорите отпадат двама участника - "Авал Ин" АД, който доброволно връща лиценза си (считано от 29.06.2023 г.) и „Кей Би Си Банк България“ ЕАД, която се преобразува и влива в „Обединена Българска Банка“ АД (считано от 10.04.2023 г.), в резултат на което активите на двете банки са обединени. Така към 31.12.2023 г. активните участници във Фонда са общо 54, от тях 34 инвестиционни посредника (ИП), 16 банки-инвестиционни посредници (Б-ИП) и 4 управляващи дружества (от общо 32), които държат клиентски активи, защитени от Фонда.⁹ Списък с участниците във Фонда е представен в Приложение № 1.

На Фиг. 5 е представен броят на ИП, Б-ИП и УД във Фонда за периода 2010 – 2023 г. Видно от фигурата през годините има значителен спад в броя на лицензираните ИП – от 52 в края на 2010 г. на 34 към края на 2023 г. При Б-ИП през последните години също се наблюдава известно намаление в броя им, но то се дължи на процесите на консолидация, наблюдавани в банковия сектор в страната.

⁹ Едно УД декларира само неподлежащи на компенсация клиентски активи.

Фиг. 5

Брой участници в схемата за компенсиране на инвеститорите

Към 31.12.2023 г. българските посредници, които имат право да извършват услуги и дейности на територията на държави-членки при условията на свободно предоставяне на услуги, са общо 19.¹⁰ Един посредник извършва дейност чрез установен клон в Полша.

Посредниците от държави-членки на ЕС също могат да предоставят инвестиционни услуги на територията на страната, както чрез клон, така и чрез свободно предоставяне на услуги.¹¹

4. КЛИЕНТСКИ АКТИВИ, УПРАВЛЯВАНИ ОТ УЧАСТНИЦИТЕ

Съгласно законовите изисквания участниците във Фонда представят ежемесечно информация за клиентските активи, които държат, администрират и управляват. Тази информация съдържа данни както за активи на клиенти, подлежащи на компенсация, така и за активи, неподлежащи на компенсация.

¹⁰ Съгласно публикуван на интернет страницата на КФН (меню Поднадзорни лица, подменю Нотификации) списък на ИП, които имат право да извършват инвестиционни услуги и дейности на територията на други държави-членки на ЕС.

¹¹ Списък на ИП от държави-членки на ЕС, които имат право да извършват инвестиционни услуги и дейности на територията на страната, е публикуван на интернет страницата на КФН, меню Поднадзорни лица, подменю Нотификации.

По данни на участниците във Фонда общата сума на клиентските активи, подлежащи на компенсация към 31.12.2023 г., е 6,66 млрд. лв., а на неподлежащите на компенсация – 50,3 млрд. лв.

В Таблица №1 са представени подлежащите и неподлежащите на компенсация ФИ и ПС при всички участници (ИП, Б-ИП и УД) към 31.12.2023 г. и към 31.12.2022 г.

Таблица №1 Клиентски активи, управлявани от участниците към 31 декември на съответната година /в лв./

По групи:	Защитени клиентски активи към 31.12.2023 г.	Защитени клиентски активи към 31.12.2022 г.	Изменение на годишна база	Незащитени клиентски активи към 31.12.2023 г.	Незащитени клиентски активи към 31.12.2022 г.	Изменение на годишна база
	(1)	(2)	[3=(1-2)/2]	(4)	(5)	[6=(4-5)/5]
ФИ-Б-ИП	4 944 931 002	3 669 742 442	34,75%	41 709 671 389	32 307 034 859	29,10%
ФИ-ИП	1 443 695 335	1 201 342 597	20,17%	7 998 038 253	6 690 450 343	19,54%
ПС-ИП	121 791 936	98 217 527	24,00%	77 560 713	52 736 176	47,07%
ФИ-УД	144 603 309	125 907 722	14,85%	542 701 343	82 908 912	554,58%
ПС-УД	7 486 412	15 087 855	-50,38%	4 381 700	4 107 991	6,66%
ОБЩО:	6 662 507 994	5 110 298 142	30,37%	50 332 353 398	39 137 238 282	28,60%

Източник: ФКИ

Общата сума на клиентските активи, подлежащи на компенсация, бележи значителен ръст от 30,37% спрямо края на 2022 г. През разглеждания период при всички групи участници се наблюдава ръст в размера на клиентските активи, подлежащи на компенсация, с изключение на ПС, държани от УД. На годишна база ПС, държани от УД, намаляват около два пъти – от 15,1 млн. лв. на 7,5 млн. лв. Неподлежащите на компенсация клиентски активи също отчитат значителен ръст – от 39,1 млрд. лв. към 31.12.2022 г. на 50,3 млрд. лв. към 31.12.2023 г., или 28,60%. При всички групи участници на годишна база се наблюдава ръст в размера на клиентските активи, неподлежащи на компенсация. В абсолютно изражение най-голямо е увеличението на ФИ, държани от Б-ИП, които са с

около 9,4 млрд. лв. повече на годишна база. Значително е и увеличението на ФИ, държани от ИП – с около 1,3 млрд. лв. Стойността на ФИ, държани от УД, също нараства.

Тенденцията Б-ИП да управляват най-много клиентски активи продължава и през 2023 г., въпреки че те декларират само ФИ на свои клиенти. Общата сума на държаните от Б-ИП клиентски активи е 46,6 млрд. лв.¹², от тях подлежащите на компенсация от Фонда са 4,9 млрд. лв., а неподлежащите – 41,7 млрд. лв. ИП управляват значително по-малко подлежащи на компенсация активи на клиенти в сравнение с Б-ИП, или общо 1,6 млрд. лв. Разликата е още по-голяма по отношение на неподлежащите на компенсация клиентски активи като ИП държат около 8 млрд. лв. при 42 млрд. лв. , държани от Б-ИП.

Общо клиентските активи, държани от УД, са на стойност 699 млн. лв. От тях подлежащите на компенсация са около 152 млн. лв., а неподлежащите – 547 млн. лв.

Средствата на Фонда към 31.12.2023 г., формирани от встъпителни и годишни вноски на ИП, Б-ИП и УД, както и от приходите от инвестиции, са в размер на 22,231 млн. лв.¹³ и те представляват 0,33% от сумата на подлежащите на компенсация клиентски активи (6,66 млрд. лв.). Когато натрупаните средства във Фонда надхвърлят 5% от общия размер на клиентските активи, подлежащи на компенсация при всички участници, УС на Фонда може да вземе решение плащането на годишни вноски временно да се преустанови. Към 31.12.2023 г. 5% от подлежащите на компенсация клиентски активи възлизат на близо 333 млн. лв. (5% от 6,66 млрд. лв.).

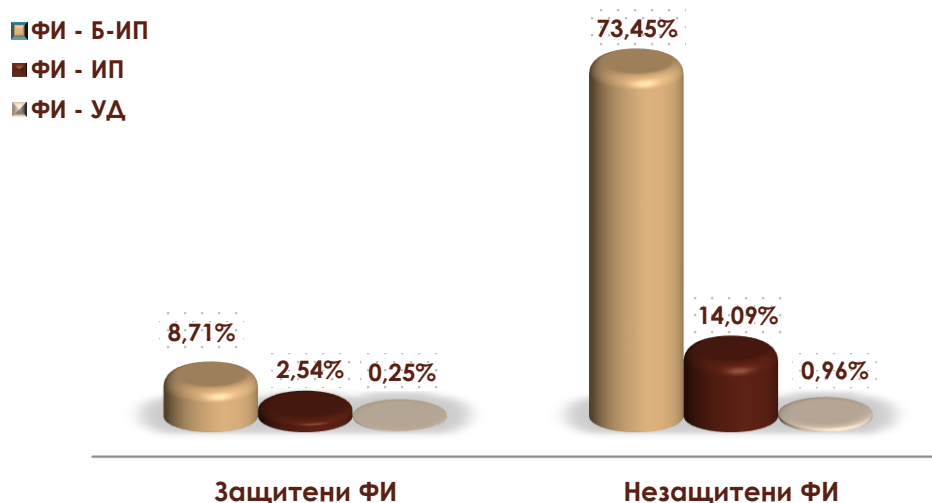
На Фиг. 6 е представено разпределението на подлежащите и неподлежащите на компенсация ФИ по групи посредници към 31.12.2023 г. Общата сума на всички ФИ е 56,8

¹² Банките не предоставят данни за ПС във Фонда, тъй като те се разглеждат като депозити и попадат в обхвата на защита от ФГВБ.

¹³ Сумата включва ДЦК по амортизирана стойност с натрупаните лихви, наличност по разплащателни и депозитни сметки и в каса.

млрд. лв., от които дялът на подлежащите на компенсация ФИ е около 11,5% при 10,4 % към края на 2022 г.

Фиг. 6
Разпределение на ФИ по групи посредници,
към 31.12.2023 г.

Най-много подлежащи на компенсация ФИ държат Б-ИП – 8,71% от всички ФИ, като едновременно с това те продължават да държат и най-голям дял от неподлежащите на компенсирани ФИ – 73,45%.

През 2023 г. участниците във Фонда отчитат най-високата стойност на подлежащите на компенсирани ФИ от създаването на Фонда – 6,5 млрд. лв. (м. декември). Същевременно най-ниската стойност на ФИ, подлежащи на компенсация, от създаването на Фонда, е отчетена през месец февруари 2009 г. – 917,67 млн. лв., която стойност е едва 14% от максималната (Таблица №2).

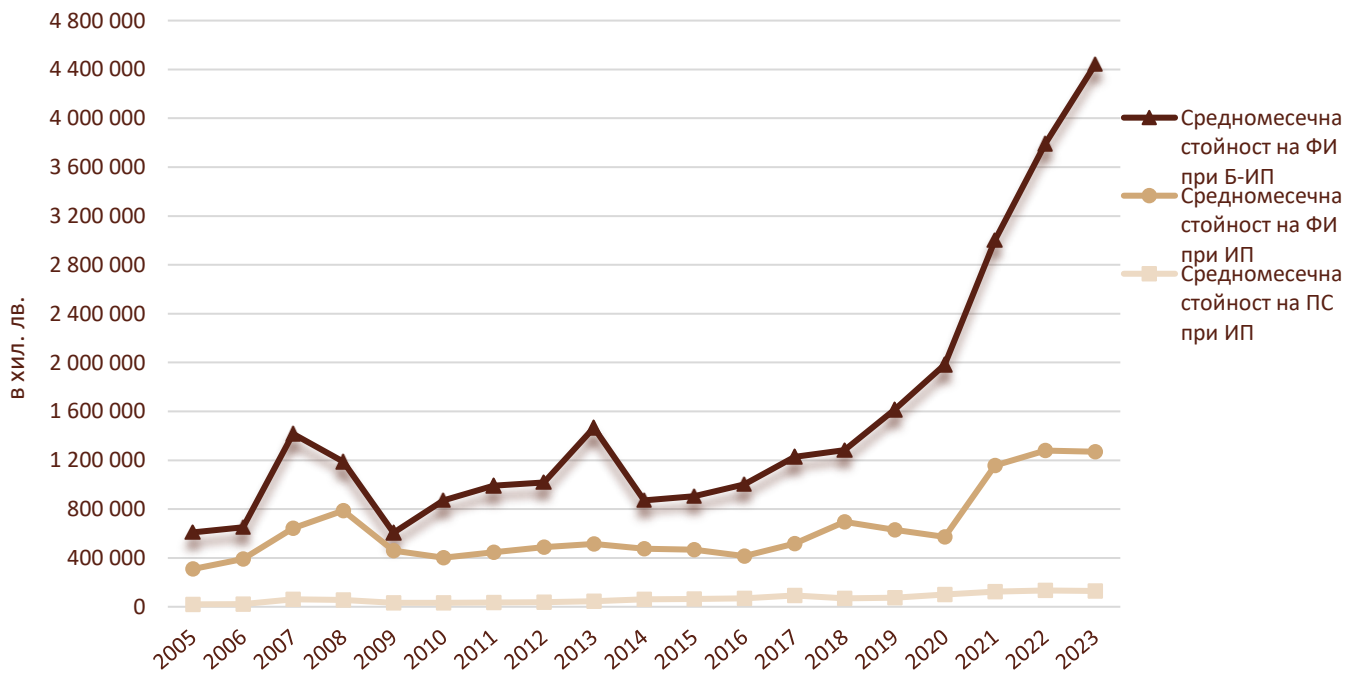
Таблица № 2 Финансови инструменти, подлежащи на компенсация

ФИ на клиенти	Дата	Върхова стойност	Минимум	Върхова стойност през 2023 г.
	декември, 2023	6 533 229 646		
	февруари, 2009		917 667 292	
	декември, 2023			6 533 229 646
% от върховата стойност		100%	14%	100%

Източник: ФКИ

На Фиг. 7 са представени средномесечните стойности на подлежащите на компенсация клиентски активи по години и по групи участници. Годишната вноска, която участниците внасят във Фонда, се определя на база на средномесечните стойности на подлежащите на компенсация клиентски активи.

Фиг. 7
Средномесечна стойност на подлежащите на компенсация клиентски активи при ИП и Б-ИП

Видно от фигурата след 2016 г. се наблюдава устойчива тенденция на ръст на средномесечната стойност на подлежащите на компенсирани ФИ, като през последните години нарастването е значително – за три години средномесечната стойност е нараснала повече от два пъти – от 2,556 млрд. лв. към края на 2020 г. на 5,7 млрд. лв. към края на 2023 г. Средно на месец през 2023 г. Б-ИП управляват ФИ, подлежащи на компенсация, в размер на 4,44 млрд. лв., или със 650 млн. лв. повече на годишна база. Средномесечната стойност на ФИ при ИП през 2023 г., е 1,27 млрд. лв., т. е. с 10 млн. лв. по-малко спрямо 2022 г. По отношение на ПС, подлежащи на компенсация, не се наблюдава съществено изменение в средномесечната им стойност, която през 2023 г. е 128 млн. лв., или с около 5 млн. лв. по-малко в сравнение с 2022 г.

Държаните от УД клиентски активи, подлежащи на компенсация, не са включени във Фиг. 7. През 2023 г. средно на месец УД държат подлежащи на компенсация ФИ в размер на 130,5 млн. лв. при 127,5 млн. лв. през 2022 г. Средномесечната сума на подлежащите на компенсация от Фонда ПС при УД намалява от 15,7 млн. лв. през 2022 г. на 14,3 млн. лв. през 2023 г.

На Таблица № 3 са представени подлежащите на компенсация клиентски активи, борсовата капитализация и БВП към 31 декември на съответната година.

Таблица № 3 Клиентски активи, борсова капитализация и БВП към 31 декември

	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Клиентски активи, подлежащи на компенсация (млн. лв.)	1 322	1 612	2 091	2 325	1 579	1 435	1 677	1 964	2 416	2 263	3 275	5 075	5 110	6 662
Борсова капитализация (млн. лв.)	10 754	12 436	9 828	9 961	9 756	8 587	9 683	23 621	26 765	27 905	28 355	30 781	30 176	15 501
Отношение клиентски активи/борсова	12%	13%	21%	23%	16%	17%	17%	8%	9%	8%	12%	16%	17%	43%
БВП (млн. лв.)	70 474	75 265	77 323	79 454	78 722	84 236	88 939	101 043	107 925	119 772	119 951	139 012	167 809	186 943
Отношение борсова капитализация/БВП	15,00%	16,52%	12,71%	12,54%	12,39%	10,19%	10,89%	23,38%	24,80%	23,30%	23,64%	22,14%	17,98%	8,29%

Източник: интернет страница на БФБ, ФКИ

През 2023 г. се наблюдава значително нарастване на дела на клиентските активи, подлежащи на компенсация – с над 2 пъти, в сумата на борсовата капитализация – от 17% към 31.12.2022 г. на 43% към 31.12.2023 г. Увеличението се дължи на двойния спад в стойността на пазарната капитализация на БФБ и едновременно с това на нарастване на сумата на клиентските активи, подлежащи на компенсация. Двойният спад в пазарната капитализация се дължи до голяма степен на намалението в капитализацията на Алтернативен пазар VaSE, и в частност на прекратяването на регистрацията на емисията акции, издадена от Кепитъл Концепт Лимитед АД (ССЛ) на Сегмент Акции.¹⁴ Намалението в Отношението на борсовата капитализация към БВП¹⁵ намалява от 18% на 8,29% малко над 10 процентни пункта на годишна база, което се дължи, от една страна на отчетения двоен спад в борсовата капитализация, и от друга, на отчетения номинален ръст на БВП.

¹⁴ Годишен отчет на БФБ за 2023 г.

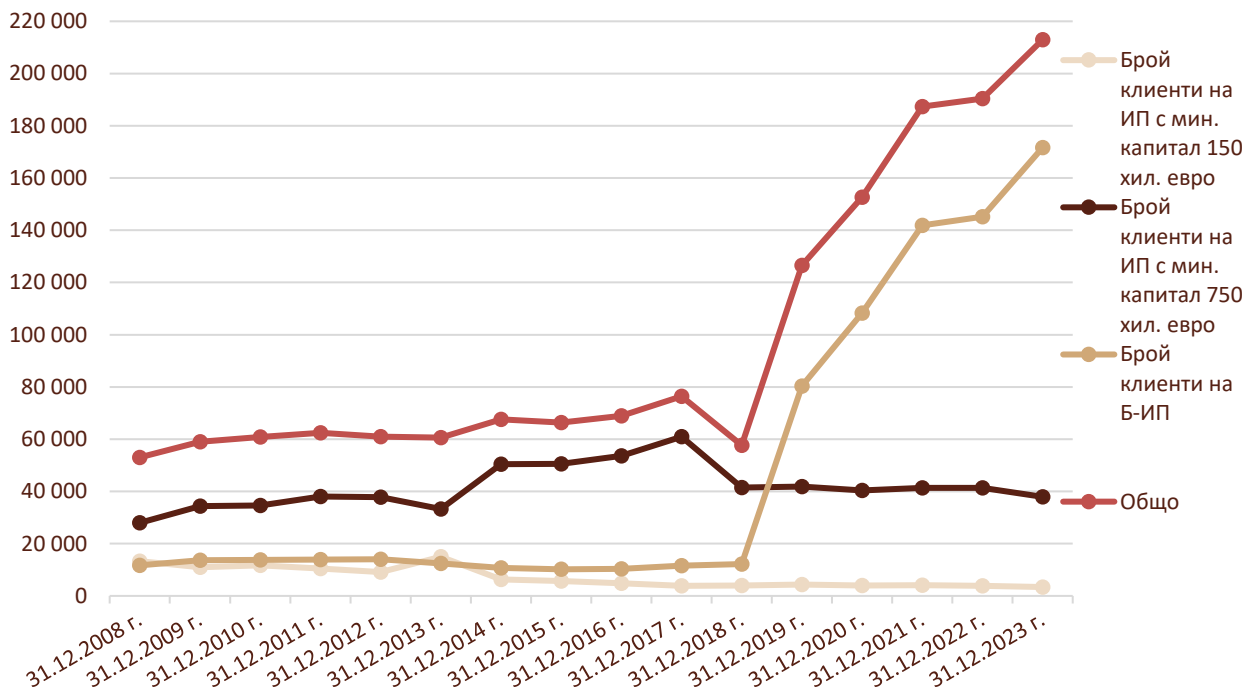
¹⁵ Данните за БВП за 2022 г. са ревизирани в сравнение с използваните в Годишния отчет за 2022 г.

5. ЕКСПОЗИЦИЯ КЪМ УЧАСТНИЦИТЕ

На всеки шест месеца участниците във Фонда представят информация за броя на клиентите си, подлежащи на компенсация, разпределени по интервали спрямо притежаваните от тях активи.

На база на тази информация се оценява експозицията на Фонда към участниците и доколко средствата, налични във Фонда, ще бъдат достатъчни за изплащане на компенсация при евентуално задействане на процедурата за изплащане на компенсация. На Фиг. 8 е представен броят на подлежащите на компенсация клиенти по групи посредници към 31 декември, за периода от 2008 до 2023 г., включително.

Фиг. 8
Брой на клиентите, подлежащи на компенсация
по групи посредници

Към 31.12.2023 г. клиентите, чиито активи подлежат на компенсация, общо за всички участници във Фонда (ИП, Б-ИП, УД), са 214 052, или броят им е нараснал с 22 557

спрямо 31.12.2022 г. Увеличението се дължи на подлежащите на компенсация клиенти в групата на Б-ИП, които към края на 2023 г. са 171 657. Прави впечатление, че до 2018 г. включително Б-ИП отчитат значително по-малко клиенти от ИП, след което тази тенденция се обръща и Б-ИП започват да декларира повече клиенти в сравнение с ИП. За текущия период Б-ИП декларира четири пъти повече клиенти в сравнение с ИП. При ИП клиентите, които притежават активи, подлежащи на компенсация към края на годината, са 41 293 или с 3 948 клиента по-малко спрямо предходната година.

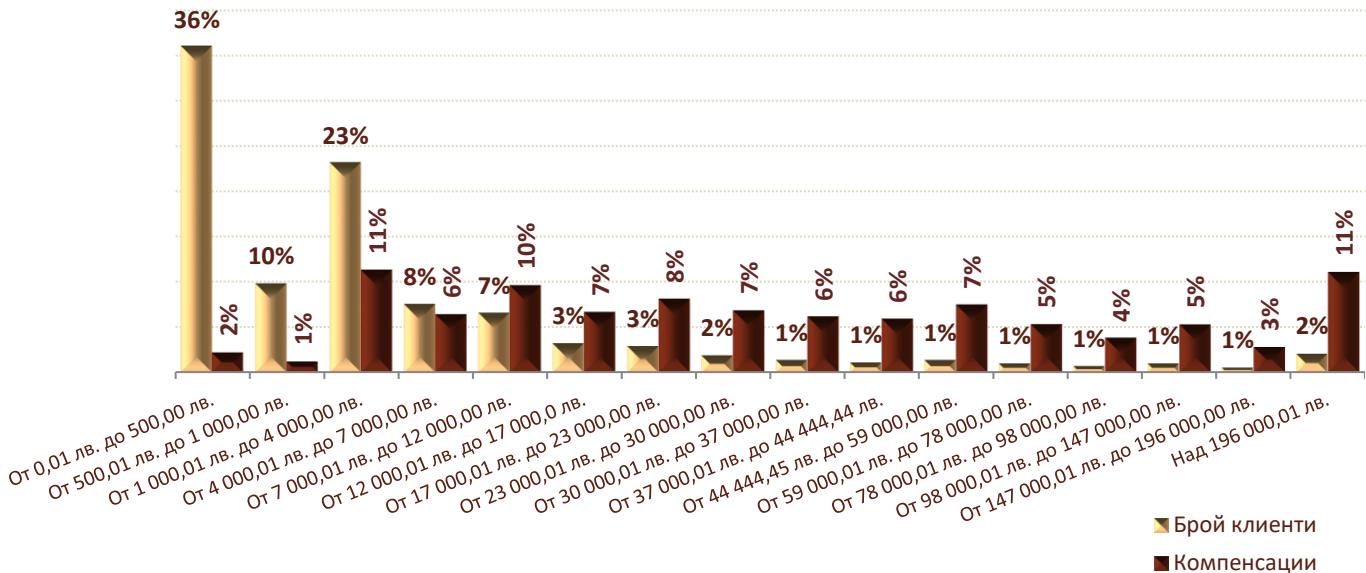
УД декларира най-малък брой клиенти с активи, подлежащи на компенсация (общо 1 102 клиента), поради това не са включени във Фиг.8.

Към 31.12.2023 г. експозицията на Фонда към участниците в него е **1,58 млрд. лв.**¹⁶ при **1,34 млрд. лв.** към 31.12.2022 г. Увеличението се дължи на по-големия брой клиенти с активи, подлежащи на компенсация, които декларира Б-ИП. Поради значителния ръст на клиентите в групата на Б-ИП и тъй като Б-ИП държат четири пъти повече клиенти от ИП, реалната компенсация, изчислена за тях, е най-голяма – 1,29 млрд. лв. Максималната компенсация, изчислена за клиентите на ИП, е 265,8 млн. лв., а за клиентите на УД – 21 млн. лв.

На Фиг. 9 е дадено разпределение на изчислената максимална компенсация и броя на клиентите с активи, подлежащи на компенсация, по групи притежавани активи.

¹⁶ Експозицията на Фонда е изчислена на база евентуалната компенсация към клиентите на един посредник, която се изчислява като 90% от сумата на клиентските активи, но не повече от 40 000 лв. на инвеститор. Изчисленията са на база информацията за броя на клиентите по интервали клиентски активи, предоставена от посредниците към 31.12.2023 г. Поради направеното допускане, че клиентите имат активи на стойност, равна на горната граница на интервала, в който попадат, така получената максимална компенсация е завишена.

Фиг. 9
Разпределение на максималната компенсация и броя на клиентите, по групи клиентски активи

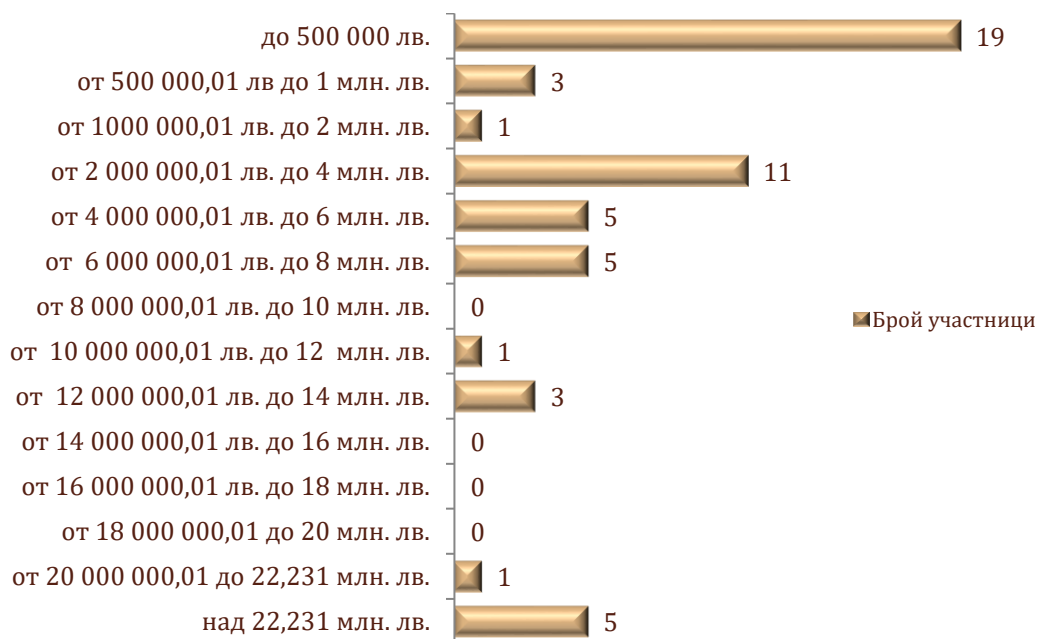

От общо 214 052 клиенти на ИП, Б-ИП и УД, 76 974 или 36% имат активи до 500 лв. Максималната компенсация, която е изчислена за тези клиенти, е 34,6 млн. лв., или 2% от всички компенсации. Най-голямата компенсация, която Фондът би изплатил, е за клиентите, които държат активи до 4 хил. лв., те представляват 23% от всички клиенти, а компенсацията за тях е 11% от всички компенсации, като в абсолютна стойност тя е в размер на 178,4 млн. лв. Инвеститорите, които държат активи над 44 хил. лв., са 14 111 (те представляват 7% от всички клиенти), за тях изчислената максимална компенсация е в размер на 564 млн. лв., което представлява 35% от всички компенсации.

Към 31.12.2023 г. събраните във Фонда средства са на стойност 22,23 млн. лв., а сумата на изчислената потенциална компенсация при всички участници е 1,58 млрд. лв., т. е. Фондът разполага с 1,4% покритие на евентуалните компенсации, които би изплатил (22,23 млн. лв./1,58 млрд. лв.).

На Фиг. 10 е представено разпределението на участниците по размер на компенсацията и по интервали до размера на събраните във Фонда средства (22,23 млн. лв.) към 31.12.2023 г.

Фиг. 10
Брой на участниците в зависимост от експозицията на Фонда към клиентите им

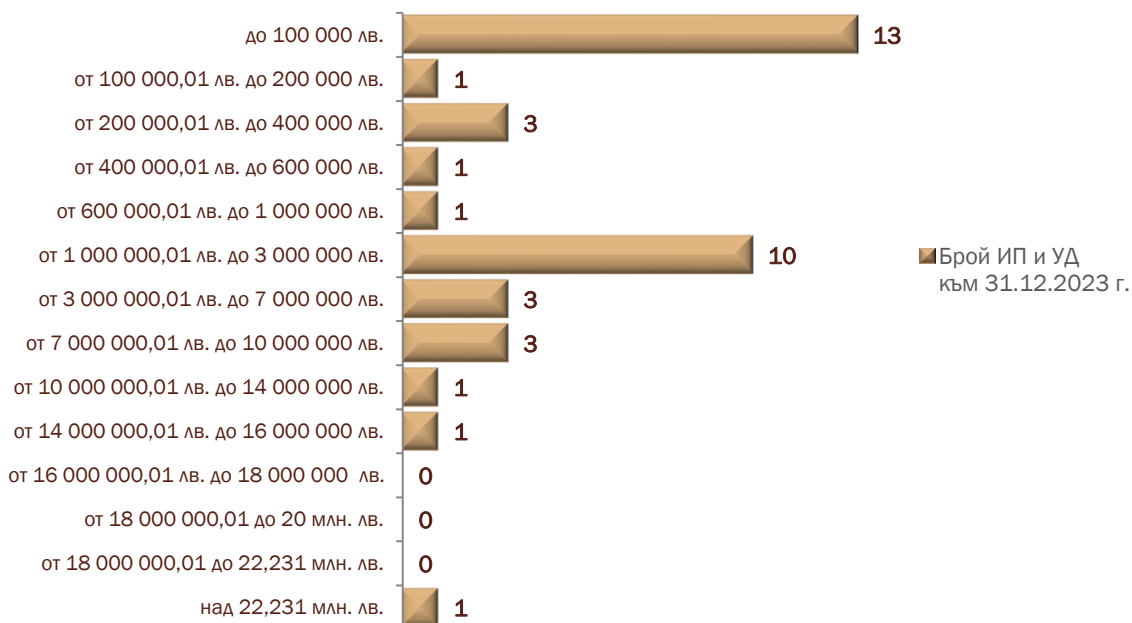

За най-голям брой участници, общо 19, изчислената компенсация е в интервала *до 500 хил. лв.*, от които 13 са ИП, 5 са Б-ИП, а 1 е УД. За петима участника, изчислената компенсация е над разполагаемите във Фонда средства - 2 ИП и 3 Б-ИП. При настъпване на обстоятелства за изплащане на компенсации от страна на Фонда, на клиенти на някои от тези петима участника, може да се наложи ФКИ да събира допълнително средства, съгласно разпоредбите на чл. 77с от ЗППЦК. Същевременно средствата на Фонда биха стигнали за компенсиране на клиентите на няколко посредника едновременно, при които потенциалните компенсации са за по-малки суми.

В Приложение № 2 е показано разпределението на броя на клиентите, подлежащи на компенсация, по групи клиентски активи, за ИП и Б-ИП.

На Фиг. 11 е представено разпределение на ИП и УД според сумата на държаните от тях подлежащи на компенсация ПС. Най-голям е броят на участниците, които държат ПС на клиенти в размер *до 100 хил. лв.* (13 на брой) и *до 3 млн. лв.* (10 на брой). Един участник държи ПС на клиенти на стойност по-висока от средствата на Фонда.

Фиг. 11
Размер на паричните средства при ИП и УД към 31.12.2023 г.

6. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

През 2023 г. въпреки динамичната геополитическа обстановка Фондът продължи да развива международна дейност, която бе основно по линия на асоциираното членство в Европейския форум на институциите за гарантиране на депозитите (EFDI) и създадените към него различни работни групи. Международната дейност се изразяваше от една страна

в участие на негови представители в международни срещи, работни групи и конференции и от друга страна – в обмяната на информация и опит с европейските схеми по различни въпроси, касаещи изплащането на компенсации.

През м. май в Будапеща, Унгария се проведе годишното събрание на EFDI, среща на работната група на схемите за защита на инвеститорите и годишната международна конференция на EFDI. Фондът бе представен от председателя на Управителния съвет (УС) и от началника на отдел „Информация и анализи“. По време на годишната конференция се обсъждаха главно въпроси, свързани с Пакета за преглед на рамката за управление на кризи и гарантиране на депозити (CMDI – Crises Management and Deposit Insurance package), който включва предложения за изменения и допълнения на четири законодателни акта. В рамките на форума се проведе и Международна среща на схемите за компенсиране на инвеститорите, като се предвижда тези срещи да станат неизменна част от събитията, провеждани в рамките на Годишната конференция на EFDI. Основен фокус на тази среща бе третирането на криптоактивите от отделните схеми за компенсиране на инвеститорите. Представителите на Фонда участват също и в работните групи за Стрес – тестове, Контрол на риска и др.

Във връзка с асоциираното членство в EFDI, Фондът за втори път от създаването си бе домакин на срещата на работната група на схемите за компенсиране на инвеститорите, която се проведе в София в края на ноември 2023 г.¹⁷ По време на срещата се разискваха въпроси, засягащи дейността на схемите в национален и международен мащаб и бъдещите задачи пред групата. Председателят на българския фонд за компенсиране на инвеститорите представи презентацията относно влиянието на инфлацията върху защитата на инвеститорите, като данните показват, че пазарите

¹⁷ За първи път Фондът бе домакин на среща на Работна група на схемите за компенсиране на инвеститорите към EFDI през 2011 г.

компенсират инфлацията, но лимитът на компенсация в повечето държави остава непроменен. Наред с участието в различни форуми, през годината представители на Фонда обменят опит и информация с другите схеми от ЕС по отношение на практиката им с изплащането на компенсаци. Всичко това допринася за усъвършенстване дейността на Фонда в съответствие с най-добрите практики.

ФОНД ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ИНВЕСТИТОРИТЕ

ПРИЛОЖЕНИЯ

2023

Приложение №1

ИНВЕСТИЦИОННИ ПОСРЕДНИЦИ

1 АБВ ИНВЕСТИЦИИ ЕООД	18 ЕЛАНА ТРЕЙДИНГ АД
2 АВС ФИНАНС АД	19 ЗАГОРА ФИНАКОРП АД
3 АДАМАНТ КЕПИТЪЛ ПАРТНЪРС АД	20 ИП ИНТЕРКАПИТАЛ МАРКЕТС АД
4 АКСИОМ ИНВЕСТ ООД	21 ИП ФАВОРИТ АД
5 АЛАРИК СЕКЮРИТИС ООД	22 КАПМАН АД
6 БАЛКАНСКА КОНСУЛТАНТСКА КОМПАНИЯ ИП ЕАД	23 КАРОЛ АД
7 БЕНЧМАРК ФИНАНС АД	24 КЕПИТЪЛ ИНВЕСТ ЕАД
8 БУЛБРОКЪРС ЕАД	25 МК БРОКЕРС АД
9 ВАРЧЕВ ФИНАНС ЕООД	26 ПЪРВА ФИНАНСОВА БРОКЕРСКА КЪЩА ЕООД
10 ГЛОБЪЛ ФЪНДС ЕКСЧЕЙНДЖ ЕАД	27 РЕАЛ ФИНАНС АД
11 ГРАНД КЕПИТАЛ ООД	28 СОФИЯ ИНТЕРНЕТЪНЪЛ СЕКЮРИТИС АД
12 ДЕ НОВО ЕАД	29 ТРЕЙДИНГ 212 ЕООД
13 ДЕЛТАСТОК АД	30 ФАКТОРИ АД
14 ДИ ВИ ИНВЕСТ ЕАД	31 ФОУКАЛ ПОЙНТ ИНВЕСТМЪНТС АД
15 ДИЛИНГОВА ФИНАНСОВА КОМПАНИЯ АД	32 ЪП ТРЕНД ЕООД
16 ЕВРО - ФИНАНС АД	33 ЮГ МАРКЕТ ЕАД
17 ЕВЪР ФАЙНЕНШЪЛ АД	34 ЮРОПИЪН БРОКЕРИДЖ ХАУС ООД

БАНКИ-ИНВЕСТИЦИОННИ ПОСРЕДНИЦИ

1. АЛИАНЦ БАНК БЪЛГАРИЯ АД
2. БАНКА ДСК ЕАД
3. БЪЛГАРО - АМЕРИКАНСКА КРЕДИТНА БАНКА АД
4. БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
5. ИНТЕРНЕТЪНЪЛ АСЕТ БАНК АД
6. ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА АД
7. ОБЩИНСКА БАНКА АД
8. ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА АД
9. ТБ ИНВЕСТБАНК АД
10. ТЕКСИМ БАНК АД
11. ТИ БИ АЙ БАНК ЕАД
12. ТОКУДА БАНК АД
13. ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
14. УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД
15. ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
16. ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

УПРАВЛЯВАЩИ ДРУЖЕСТВА

1 АКТИВА АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ АД	4 КОМПАС ИНВЕСТ АД
2 ЕКСПАТ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ ЕАД	5 СКАЙ УПРАВЛЕНИЕ НА АКТИВИ АД
3 КАРОЛ КАПИТАЛ МЕНИДЖМЪНТ ЕАД	

Приложение №2

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БРОЯ НА КЛИЕНТИТЕ, ПРИТЕЖАВАЩИ АКТИВИ, КОИТО ПОДЛЕЖАТ НА КОМПЕНСАЦИЯ И ПОТЕНЦИАЛНАТА КОМПЕНСАЦИЯ ПО ГРУПИ КЛИЕНТСКИ АКТИВИ КЪМ 31.12.2023 г.

Групи клиентски активи	Брой клиенти на ИП с мин. капитал 150 хил. евро		Компенсация при ИП с мин. капитал 150 хил. евро (в лв.)		Брой клиенти на ИП с мин. капитал 750 хил. евро		Компенсация при ИП с мин. капитал 750 хил. евро (в лв.)		Брой клиенти на банки - ИП		Компенсация при банки - ИП (в лв.)		Общо брой клиенти		Общо компенсация (в лв.)	
	Брой	Процент	Сума	Процент	Брой	Процент	Сума	Процент	Брой	Процент	Сума	Процент	Брой	Процент	Сума	Процент
От 0,01 лв. до 500,00 лв.	1 689	50%	760 050	2%	22 501	59%	10 125 450	4%	52 451	31%	23 602 950	2%	76 641	36%	34 488 450	2,21%
От 500,01 лв. до 1 000,00 лв.	206	6%	185 400	1%	2 825	7%	2 542 500	1%	17 895	10%	16 105 500	1%	20 926	10%	18 833 400	1,21%
От 1 000,01 лв. до 4 000,00 лв.	410	12%	1 476 000	4%	4 091	11%	14 727 600	6%	44 953	26%	161 830 800	13%	49 454	23%	178 034 400	11,41%
От 4 000,01 лв. до 7 000,00 лв.	143	4%	900 900	3%	1 505	4%	9 481 500	4%	14 392	8%	90 669 600	7%	16 040	8%	101 052 000	6,48%
От 7 000,01 лв. до 12 000,00 лв.	163	5%	1 760 400	5%	1 388	4%	14 990 400	6%	12 457	7%	134 535 600	10%	14 008	7%	151 286 400	9,70%
От 12 000,01 лв. до 17 000,00 лв.	68	2%	1 040 400	3%	779	2%	11 918 700	5%	6 005	3%	91 876 500	7%	6 852	3%	104 835 600	6,72%
От 17 000,01 лв. до 23 000,00 лв.	59	2%	1 221 300	4%	665	2%	13 765 500	6%	5 446	3%	112 732 200	9%	6 170	3%	127 719 000	8,19%
От 23 000,01 лв. до 30 000,00 лв.	46	1%	1 242 000	4%	564	1%	15 228 000	7%	3 351	2%	90 477 000	7%	3 961	2%	106 947 000	6,86%
От 30 000,01 лв. до 37 000,00 лв.	52	2%	1 731 600	5%	425	1,1%	14 152 500	6%	2 415	1%	80 419 500	6%	2 892	1%	96 303 600	6,17%
От 37 000,01 лв. до 44 444,44 лв.	37	1%	1 480 000	4%	349	0,9%	13 959 999	6%	1 916	1%	76 639 992	6%	2 302	1,1%	92 079 991	5,90%
От 44 444,45 лв. до 59 000,00 лв.	53	2%	2 120 000	6%	459	1,2%	18 359 998	8%	2 375	1%	94 999 991	7%	2 887	1%	115 479 989	7,40%
От 59 000,01 лв. до 78 000,00 лв.	53	2%	2 120 000	6%	401	1,1%	16 039 998	7%	1 597	1%	63 879 994	5%	2 051	1,0%	82 039 992	5,26%
От 78 000,01 лв. до 98 000,00 лв.	41	1%	1 640 000	5%	296	0,8%	11 839 999	5%	1 126	1%	45 039 996	3%	1 463	0,7%	58 519 995	3,75%
От 98 000,01 лв. до 147 000,00 лв.	69	2%	2 760 000	8%	487	1,3%	19 479 998	8%	1 471	1%	58 839 994	5%	2 027	1,0%	81 079 992	5,20%
От 147 000,01 лв. до 196 000,00 лв.	48	1,4%	1 920 000	6%	235	0,6%	9 399 999	4%	784	0%	31 359 997	2%	1 067	0,5%	42 679 996	2,74%
Над 196 000,01 лв.	265	8%	10 599 999	32%	921	2%	36 839 996	16%	3 023	2%	120 919 988	9%	4 209	2%	168 359 983	10,79%
ОБЩО:	3 402	100%	32 958 049	100%	37 891	100%	232 852 137	100%	171 657	100%	1 293 929 601	100%	212 950	100%	1 559 739 787	100%

ФОНД ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ИНВЕСТИТОРИТЕ

ФИНАНСОВ
ОТЧЕТ

2023

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До : Управителния съвет на ФОНД ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ИНВЕСТИТОРИТЕ

Доклад върху финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на ФОНД ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ИНВЕСТИТОРИТЕ (Фонда), състоящ се от отчета за финансовото състояние към 31.12.2023 г. и отчета за всеобхватния доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, включително обобщеното оповестяване на значимите счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Фонда към 31.12.2023 г., неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните счетоводни стандарти, приети от Европейския съюз

Основание за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет. Ние сме независими от ФОНД ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ИНВЕСТИТОРИТЕ в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, които получихме, са достатъчни и уместни, за да осигурят основание за нашето мнение.

Доклад върху други правни и регулаторни изисквания – Годишен доклад за дейността

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата

информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Международните счетоводни стандарти, приети от Европейския съюз и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира ФОНД ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ИНВЕСТИТОРИТЕ или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени отклонения, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено отклонение, когато такова съществува. Отклоненията могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Допълнителни детайли за нашата отговорност са изложени в Приложение към настоящия доклад

Регистриран одитор:

Николай Полинчев

Дата: 30 април 2024.

ПРИЛОЖЕНИЕ към Доклад на независимия одитор върху финансовия отчет на ФОНД ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ИНВЕСТИТОРИТЕ за 2023 г

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит.

Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени отклонения във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят основание за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено отклонение, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено отклонение, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя стоящите в основата сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ.....	43
II.	ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	44
III.	ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В РЕЗЕРВИТЕ	45
IV.	ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ.....	46
V.	ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ	47
1.	Обща информация	47
2.	Основни положения отсчетоводната политика на ФКИ.....	50
3.	Материални активи	81
4.	Нематериални активи.....	81
5.	ДЦК, оценявани по амортизирана стойност	82
6.	Вземания	84
7.	Парични средства	84
8.	Средства на Фонда.....	85
9.	Резерви.....	85
10.	Задължения.....	87
11.	Лихвени приходи, изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва	87
12.	Финансови разходи	88
13.	Разходи за материали	88
14.	Разходи за външни услуги.....	89
15.	Разходи за персонала	89
16.	Други разходи	90
17.	Правителствени гарения.....	90
18.	Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност и околната среда	91
19.	Събития след отчетния период	91
20.	Дата на одобряване на финансовия отчет	91

I. ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.

хил. лв.

	Пояснителни приложения	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Нетекущи материални активи	3	3	4
Нетекущи ДЦК, оценявани по амортизирана стойност	5	17 753	19 845
Общо нетекущи активи:		17 756	19 849
Текущи активи			
Вземания	6	379	381
Краткосрочна част от дългосрочни ДЦК, оценявани по амортизирана стойност	5	4 404	414
Парични средства	7	74	664
Общо текущи активи:		4 857	1 459
Общо активи:		22 613	21 308
РЕЗЕРВИ И ПАСИВИ			
Резерви			
Резерви	9.1, 9.2	22 902	21 616
Резултат за периода		(310)	(323)
Общо резерви:		22 592	21 293
Пасиви	10		
Задължения към персонала		12	12
Задължения към осигурителни предприятия		2	2
Данъчни задължения		1	1
Задължения към доставчици		6	
Общо пасиви:		21	15
ОБЩО РЕЗЕРВИ И ПАСИВИ:		22 613	21 308

II. ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.

хил. лв.

	Пояснителни приложения	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Други приходи		-	8
Лихвени приходи, изчислени чрез използването на метода на ефективния лихвен процент	11	260	192
Финансови разходи	12	(6)	(8)
Разходи за материали	13	(3)	(2)
Разходи за външни услуги	14	(136)	(111)
Разходи за амортизации	3,4	(1)	(3)
Разходи за персонала	15	(405)	(385)
Други разходи	16	(19)	(14)
Резултат преди данъчно облагане:		(310)	(323)
Резултат за периода:		(310)	(323)
Друг всеобхватен доход			
Общо друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		-	-
Общ всеобхватен доход за годината:		(310)	(323)

III. ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В РЕЗЕРВИТЕ

за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.

	Резерв за компенсации	Резерв от доход от инвестиране на събраните средства	Резултат за периода	хил. лв. Общо резерви
Салдо на 01 януари 2022 г.	19 828	465	(298)	19 995
Встъпителни и годишни вноски за 2022 г.	1 620			1 620
Прехвърлена натрупана загуба от 2021 г. към резерва от доход от инвестиране на събраните средства		(298)	298	-
Корекции за сметка на резервите	-	1	-	1
Резултат за периода			(323)	(323)
Общо друг всеобхватен доход за 2022 г.			(323)	(323)
Салдо на 31 декември 2022 г.	21 448	168	(323)	21 293
Промени в резервите през 2023 г.				
Встъпителни и годишни вноски за 2023 г.	1 609			1 609
Прехвърляне на натрупана печалба/(загуба) от минали години	(155)	(168)	323	
Резултат за периода			(310)	(310)
Общо всеобхватен доход за 2023 г.			(310)	(310)
Салдо на 31 декември 2023 г.	22 902	-	(310)	22 592

IV. ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.

хил. лв.

	Пояснителни приложения	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Парични потоци от оперативна дейност:			
Постъпления от встъпителни и годишни вноски на инвестиционни посредници		1 610	1 567
Възстановени съдебни разноски		-	8
Парични плащания на доставчици		(149)	(114)
Парични плащания на персонала		(408)	(397)
Нетен паричен поток от оперативна дейност:		1 053	1 064
Парични потоци от инвестиционна дейност:			
Плащания за придобиване на ДМА		(1)	(2)
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност:		(1)	(2)
Парични потоци от финансова дейност:			
Постъпления от падежи/продажба на ДЦК		190	185
Парични плащания, свързани с ДЦК		(2 456)	(1 419)
Парични плащания за банкови такси, комисионни и лихви		9	(8)
Постъпления срещу купони по ДЦК		615	543
Нетен паричен поток от финансова дейност:		(1 642)	(699)
Нетно увеличение/(намаление) на паричните средства и еквиваленти:		(590)	363
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари		664	301
Парични средства на 31 декември:	7	74	664

V. ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Обща информация

Фондът за компенсирание на инвеститорите има за цел да съдейства за повишаване на доверието в капиталовия пазар в България, като осигурява изплащане на компенсация на клиентите на инвестиционните посредници и техните клонове в приемащите държави в случаите, когато инвестиционният посредник не е в състояние да изпълни задълженията си към клиентите, поради причини, пряко свързани с неговото финансово състояние.

Дейността на Фонда е определена в чл. 77а от ЗППЦК. Съгласно чл. 77м от ЗППЦК Фондът набира средства от:

- встъпителни вноски;
- годишни вноски;
- доходи от инвестиране на набраните средства;
- получени суми от имущество на инвестиционните посредници в случаите по чл. 77ф, ал. 6 от ЗППЦК;
- други източници като заеми, дарения, чуждестранна помощ.

Набраните средства могат да се инвестират във финансови инструменти, издадени или гарантирани от държавата, краткосрочни депозити в банки и БНБ. Съгласно чл. 77р от ЗППЦК средствата на Фонда могат да се използват за изплащане на компенсации, за покриване на главници и лихви по взети от Фонда заеми и за покриване на разходите, свързани с дейността на ФКИ и ФПИП.

Фондът е юридическо лице на самостоятелна издръжка, със седище и

адрес на управление: гр. София, 1 000, ул. „Цар Шишман“, № 31, ет. 2. Фондът няма клонове. Фондът е вписан в „Регистър Булстат“ под номер 131483562.

Управлението на Фонда се извършва от Управителен съвет, който се състои от петима членове: председател, заместник-председател и трима членове. Възнагражденията на членовете на УС са фиксирани и не зависят от финансовите показатели на Фонда, поради тази причина те не са фактор за рисковото управление. Членовете на УС се избират от Комисията за финансов надзор, както следва:

Председателят и заместник-председателят на УС се избират в съответствие с разпоредбите на чл. 77е, ал. 1 и ал. 2 от ЗППЦК.

Останалите трима членове на УС се предлагат в съответствие с разпоредбите на чл. 77е, ал. 3 и 4 на ЗППЦК.

Председателят на УС представлява Фонда в страната и чужбина, организира и ръководи текущата дейност на Фонда, свиква и ръководи заседанията на УС, сключва и прекратява договорите с лицата от администрацията на Фонда, организира и осъществява текущ контрол върху изпълнението на одобрения от КФН бюджет.

Мандатът на УС е пет години. Членовете на УС продължават да упражняват правомощията си и след изтичане на техния мандат до встъпване в длъжност на новите членове. Членовете на УС могат да бъдат преизбрани без ограничение.

Към 31.12.2023 г. УС на ФКИ е в състав:

- Дияна Митева – председател съгласно Решение на КФН № 462-ФКИ от 09.06.2022 г.
- Гергана Михайлова-Борисова – заместник-председател съгласно Решение на КФН № 192-ФКИ от 14.02.2023 г.

- Петко Кръстев – член съгласно Решение на КФН № 632-ФКИ от 20.08.2020 г.
- Рагослава Масларска – член съгласно Решение на КФН № 204-ФКИ от 17.03.2022 г.
- Ирина Петкова Казанджиева – Йорданова – член съгласно Решение на КФН № 878-ФКИ от 02.12.2021 г.

Съгласно чл. 135, ал. 1 от ЗВПКИИП се създава Фонд за реструктуриране на инвестиционни посредници. ФПИП се управлява от УС на ФКИ. Средствата на ФПИП се държат отделно от средствата на ФКИ, а разходите, свързани с управлението на този Фонд, са част от общите административни разходи на ФКИ. Членовете на УС не получават отделни възнаграждения за управлението на ФПИП.

Съгласно чл. 135, ал. 3 от ЗВПКИИП УС на ФКИ изготвя и публикува отделен финансов отчет на ФПИП. Той подлежи на заверка от независим регистриран одитор и на обнародване съгласно чл. 136, ал. 1, т. 5 от ЗВПКИИП. Фондът за компенсиране на инвеститорите не публикува и не изготвя консолидиран финансов отчет, тъй като двата фонда не са компания-майка и дъщерна компания. ФПИП не е самостоятелно юридическо лице и ФКИ действа като управляващ по отношение на ФПИП, без да го контролира по смисъла и изискванията на МСФО10 „Консолидирани финансови отчети“.

За нуждите на статистиката и данъчната администрация данните, които ФКИ подава, са консолидирани за двата фонда.

2. Основни положения от счетоводната политика на ФКИ

2.1. База за изготвяне

Основните елементи на счетоводната политика, прилагани при изготвянето на финансовия отчет, са представени по-долу. Тази политика е прилагана последователно за всички представени периоди, освен ако изрично не е посочено друго. Приемането на новите стандарти и измененията в съществуващи счетоводни стандарти не е довело до промени в счетоводната политика на ФКИ.

Фондът е приел всички нови и ревизирани стандарти и тълкувания, които се отнасят до неговата дейност.

Финансовият отчет на Фонда е изготвен на принципа на историческата цена, с изключение на финансовите активи, класифицирани като оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.

Финансовият отчет е представен в български лева, като статиите са закръглени до най-близките хиляда български лева (хил. лв.), освен ако е упоменато друго.

2.2. Отговорности на ръководството

УС на ФКИ потвърждава, че за отчетния период са прилагани последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на Годишния финансов отчет и са направени разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Действията на УС на ФКИ са в посока утвърждаване на принципите за добро управление и за повишаване на доверието на участниците в системата

за компенсиране на инвеститорите.

2.3. Изявление за съответствие

Финансовият отчет на ФКИ е изготвен в съответствие с одобрените от Европейската комисия: МСФО, МСС, тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО и тълкувания на Постоянния комитет за разяснения, приети от Европейския съюз.

При изготвянето на финансовите отчети на ФКИ са направени приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетните стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка и сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени изрично.

2.4. Принцип на действащо предприятие

Финансовите отчети на ФКИ са изготвени на принципа на действащо предприятие. Оценката на УС на ФКИ относно приложимостта на принципа на действащото предприятие обхваща период от 12 месеца от датата на отчета. УС на ФКИ е достигнал до заключението, че не е налице съществена несигурност, която би могла да породи значителни съмнения относно

способността на ФКИ да продължи да функционира като действащо предприятие и съответно, че е уместно да изготви финансовия отчет на база на предположението за действащо предприятие. Намеренията на УС по отношение на бъдещото съществуване на ФКИ са той да продължи да изпълнява всички свои дейности.

Няма промяна в нормативната рамка, касаеща дейността на ФКИ, която да предвижда съществено ограничаване на мащабите на дейността и/или преобразуване в прогнозируемо бъдеще в период минимум до една година.

2.5. Сравнителна информация

ФКИ представя сравнителна информация за текущия и предходния период за всички суми, отчетени във финансовите отчети, тъй като през настоящия отчетен период стандарт или разяснение не допуска или изисква друго. Сравнителната информация е включена в текстови и описателен вид, когато това е уместно и необходимо за по-доброто разбиране на финансовия отчет. В случаите, когато МСФО изискват друго, информацията за предходен период се представя съгласно конкретния стандарт.

2.6. Нови и изменени стандарти и разяснения

Счетоводните политики на ФКИ са последователни с тези, прилагани през предходния отчетен период.

Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, в сила от 1 януари 2023г.

Счетоводните политики на Фонда са последователни с тези, прилагани през предходния отчетен период, с изключение на следните изменени МСФО, възприети от

1 януари 2023 г.:

За първи път през 2023 г. се прилагат някои изменения и разяснения, но те нямат влияние върху финансовия отчет на Фонда. Фондът не е приел стандарти, разяснения или изменения, които са публикувани, но все още не са влезли в сила.

МСФО 17 Застрахователни договори

През май 2017 г. СМСС публикува МСФО 17 Застрахователни договори (МСФО 17), изчерпателен нов счетоводен стандарт за застрахователни договори, обхващащ признаването и оценяването, представянето и оповестяването. След влизането му в сила, МСФО 17 ще замени МСФО 4 Застрахователни договори (МСФО 4), който беше публикуван през 2005 г. МСФО 17 се прилага към всички видове застрахователни договори (т.е. животозастраховане, общо застраховане, пряко застраховане и презастраховане), независимо от вида на дружествата, които ги издават, както и по отношение на определени гаранции и финансови инструменти с допълнителен, негарантиран доход (участие по преценка).

Прилагат се малко на брой изключения от обхвата. Общата цел на МСФО 17 е да осигури счетоводен модел за застрахователните договори, който е по-полезен и последователен за застрахователите. За разлика от изискванията в МСФО 4, които до голяма степен се базират на заварените, предишни, местни счетоводни политики, МСФО 17 осигурява изчерпателен модел за застрахователните договори, който обхваща всички съответни счетоводни аспекти. В ядрото на МСФО 17 стои общият модел, допълнен от:

Конкретно адаптиране за договори с характеристики за пряко участие (подход на променливото възнаграждение).

Опростен подход (подход за разпределение на премията) основно за краткосрочни договори.

МСФО 17 влиза в сила за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г., като се изисква сравнителна информация. По-ранното прилагане е допустимо, при

условие че предприятието прилага също МСФО 9 и МСФО 15 на или преди датата, в която започва да прилага МСФО 17 за първи път. Стандартът не е приложим за ФКИ.

МСФО 17: Застрахователни договори (Изменения), МСФО 4: Застрахователни договори (Изменения)

Измененията в МСФО 17 влизат в сила със задна дата за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023, с разрешено по-ранно прилагане. Измененията имат за цел да помогнат на Дружествата да прилагат стандарта. По-конкретно, измененията са предназначени за намаляване на разходите чрез опростяване на някои изисквания в стандарта, улесняване обяснението на финансовото състояние и резултатите от дейността на Дружеството и улесняване на прехода чрез отлагане на датата на влизане на сила на Стандарта до 2023 г. и чрез предоставяне на допълнително улеснение за намаляване на усилията, необходими при прилагането на МСФО 17 за първи път. Измененията в МСФО 4 променят фиксираната дата на изтичане на временното освобождаване в МСФО 4 Застрахователни Договори от прилагането на МСФО 9 Финансови Инструменти, така че Дружествата ще трябва да прилагат МСФО 9 за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г. Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на ФКИ.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети и Изложение за практика по МСФО 2: Оповестяване на счетоводни политики

През февруари 2021 г. Съветът публикува изменения в МСС 1 и Изложение за практика по МСФО 2 Извършване на преценки относно нивото на същественост, в което предоставя насоки и примери в помощ на предприятията при прилагането на преценки относно нивото на същественост при оповестяването на счетоводни политики. Измененията целят да подпомогнат предприятията при предоставянето на оповестявания на счетоводни политики, които са по-полезни чрез:

Замяна на изискването към предприятията да оповестяват своите „съществени“ счетоводни политики с изискване да оповестяват своите „значими“ счетоводни политики; Добавяне на насоки относно това как предприятията да прилагат концепцията за съществеността, когато вземат решения относно оповестяванията на счетоводните политики.

Измененията са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г. По-ранното приложение на измененията в МСС 1 е позволено, доколкото този факт е оповестен. Тези изменения не оказват влияние върху финансовия отчет на ФКИ.

Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки: Дефиниция за счетоводни приблизителни оценки

През февруари 2021 г. Съветът публикува изменения в МСС 8, чрез които въвежда нова дефиниция за „счетоводни приблизителни оценки“. Измененията разясняват разликата между промени в счетоводните приблизителни оценки и промени в счетоводните политики и корекцията на грешки. Те също така разясняват по какъв начин предприятията използват техниките за оценяване и входящите данни за разработването на счетоводни приблизителни оценки.

Измененият стандарт пояснява, че ефектите върху дадена счетоводна приблизителна оценка в резултат на промяна във входящи данни или промяна в техниката за оценяване, представляват промени в счетоводните приблизителни оценки, ако не са в резултат на корекция на грешки от предходен период. Съветът запазва аспекта от дефиницията за счетоводни приблизителни оценки, че промените в счетоводните приблизителни оценки могат да са резултат от нова информация или нови развия.

Измененията влизат в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г. По-ранното приложение е позволено. Тези изменения не оказват влияние

върху финансовия отчет на ФКИ.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, възникващи в резултат на една сделка

През май 2021 г. Съветът публикува изменения в МСС 12, които стесняват обхвата на позволените изключения от първоначалното признаване съгласно МСС 12, така че те вече не са приложими за сделки, които пораждат равни облагаеми и признаващи се за данъчни цели временни разлики. Измененията поясняват, че когато плащанията, които уреждат дадено задължение, се признават за данъчни цели, е въпрос за преценка дали тези приспадания за данъчни цели могат да бъдат отнесени към признатото във финансовия отчет задължение или към свързания с него актив. Тази преценка е важна при определянето дали при първоначалното признаване на актива и пасива съществува временна разлика.

Съгласно измененията изключенията в първоначалното признаване не са приложими за сделки, които при първоначалното признаване, пораждат равни облагаеми и признаващи се за данъчни цели временни разлики. То е приложимо, единствено ако признаването на лизингов актив и задължение по лизинг (или задължение за извеждане от експлоатация и компонент от актив, подлежащ на извеждане от експлоатация) пораждат облагаеми и признаващи се за данъчни цели временни разлики, които не са равни.

Измененията влизат в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г. Предприятието трябва да прилага измененията по отношение на сделки, които възникват на или след началото на най-ранния представен сравнителен период. В допълнение, в началото на най-ранния представен сравнителен период, предприятието трябва също да признае отсрочен данъчен актив (при условие, че е на разположение достатъчна облагаема печалба) и отсрочен данъчен пасив за всички приспадащи се и облагаеми временни разлики, свързани с лизинги и задължения за извеждане от експлоатация. Тези изменения не оказват влияние върху финансовия

отчет на ФКИ.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Международна данъчна реформа – Модел на правила по втори стълб

Измененията на МСС 12 са приети на 23 май 2023 г. в отговор на правилата на ОИСП по втория стълб на Намаляване на данъчната основа и прехвърляне на печалби и включват:

Задължително временно изключение от признаването и оповестяването на отсрочени данъци, произтичащи от прилагането от юрисдикцията на примерните правила по втори стълб; и

Изисквания за оповестяване на засегнатите предприятия, за да се помогне на ползвателите на финансовите отчети да разберат по-добре експозицията на предприятието към данъците върху дохода по втория стълб, произтичащи от това законодателство, особено преди датата на влизането му в сила.

Задължителното временно изключение, чието използване се изисква да бъде оповестено, се прилага незабавно. Останалите изисквания за оповестяване се прилагат за годишните отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г., но не и за междинните периоди, приключващи на или преди 31 декември 2023 г. Тези изменения не оказват влияние върху финансовия отчет на ФКИ.

2.7. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовия период, започващ на 1 януари 2023 г., и не са били приложени от по-ранна дата от ФКИ. Не се очаква те да имат съществен ефект върху финансовите отчети на ФКИ. Ръководството очаква всички стандарти и

изменения да бъдат приети в счетоводната политика на ФКИ през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

Промените са свързани със следните стандарти:

- Изменения в МСС 1: Класификация на пасивите като текущи или нетекущи
- Изменения на МСФО 16: Пасив по лизинг при продажба с обратен лизинг
- Изменения на МСС 7 и МСФО 7: Споразумения за финансиране с доставчици
- Изменения в МСФО 10 и МСС 28 – Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие. Тези изменения все още не са приети от ЕС.

2.8. Превалутиране

Финансовият отчет е представен в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на ФКИ. Сделките в чуждестранна валута първоначално се отразяват във функционалната валута по обменния курс на датата на сделката. Финансовите активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути, се преизчисляват във функционалната валута към датата на отчета по заключителния обменен курс на БНБ за последния работен ден от съответния месец. Всички курсови разлики се признават в отчета за всеобхватния доход. Немонетарните активи и пасиви, които се оценяват по историческа цена на придобиване в чуждестранна валута, се превръщат във функционалната валута по обменния курс към датата на първоначалната сделка (придобиване).

Фондът притежава емисии ДЦК, деноминирани в евро. Курсът на българския лев е фиксиран към курса на еврото в съотношение: 1 EUR = 1.95583 BGN.

2.9. Признаване на приходи

ФКИ оценява приходите по справедливата стойност на полученото или подлежащото на получаване плащане или възмездяване.

2.10. Признаване на финансови приходи

Лихвените приходи, изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва, ФКИ признава в раздела за печалбата или загубата на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Ефективният лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания и постъпления за очаквания срок на финансовия актив или пасив до брутната балансова стойност на финансовия актив или пасив.

Лихвените приходи, изчислени чрез използване на метода на ефективния лихвен процент, са представени по-подробно в Пояснение 5 и Пояснение 11.

2.11. Материални активи

Материалните активи са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и начислените разходи за обезценка.

През 2023 г. Фондът не е предоставял като обезпечения материални активи и няма ограничения в правото си на собственост върху тях.

През 2023 г. Фондът е класифицирал материални активи в следните групи:

- „Обзавеждане и оборудване“;

- „Компютри и периферни устройства“.

Съгласно възприетата счетоводна политика Фондът признава като материални активите, които имат стойност при придобиване над 500 лв. Активите под тази стойност се признават в „Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход“.

2.11.1. Първоначално оценяване на материални активи

При първоначалното придобиване ФКИ оценява материалните активи по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние в съответствие с предназначението му.

2.11.2. Последващо оценяване на материални активи

Последващата оценка на материалните активи е по себестойност, която включва цената на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Фондът признава последващите разходи за поддръжка на материалните активи в „Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход“ в периода на тяхното извършване. Когато последващите разходи могат надеждно да бъдат оценени и е вероятно Фондът да получи бъдещи икономически изгоди от актива, тогава последващите разходи се включват в балансовата стойност на актива.

Фондът изчислява амортизация на материални активи по линеен метод за времето на очаквания им полезен живот по групи, както следва:

Активи	Процент	Години
Обзавеждане и оборудване	15%	6.67
Компютри и периферни устройства	50%	2.00

Към всяка дата на финансовия отчет Фондът прави преглед на полезния живот на материалните активи и ако е необходимо го коригира. Балансовите стойности на активите са анализирани в Пояснение 3. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване.

2.12. Нематериални активи

Фондът признава като нематериални активи, активите които имат стойност при придобиване над 500 лв. Активите под тази стойност се признават в „Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход“.

През 2023 г. Фондът не е класифицирал нематериални активи. Фондът признава разходите за поддръжка на софтуерни програми в „Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход“ в периода на тяхното извършване. Когато последващите разходи могат да бъдат надеждно оценени и вероятно Фондът да получи бъдещи икономически изгоди от актива, последващите разходи се включват в балансовата стойност на актива или се признават като отделен актив.

2.12.1 Първоначално оценяване на нематериални активи

При първоначалното придобиване ФКИ оценява нематериалните активи по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние в съответствие с предназначението му.

2.12.2. Последващо оценяване на нематериални активи

Последващата оценка на нематериалните активи е по себестойност, която включва цената на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Фондът признава разходите за текуща поддръжка на нематериалните активи, в „Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход“ в периода на тяхното извършване. Когато последващите разходи могат надеждно да бъдат оценени и е вероятно Фондът да получи бъдещи икономически изгоди от актива, тогава последващите разходи се включват в балансовата стойност на актива.

Фондът изчислява амортизация на нематериалните активи по линеен метод за времето на очаквания им полезен живот по групи, както следва:

Активи	Процент	Години
Софтуер	15%	6.67

Към всяка дата на финансовия отчет Фондът прави преглед на полезния живот на нематериалните активи и ако е необходимо го коригира. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване.

2.13. Обезценка на материални и нематериални активи

Фондът прави преглед на материалните и нематериалните активи за обезценка, когато събития или промени в обстоятелствата сочат, че балансовата стойност на активите може да не бъде възстановена. В тези случаи балансовата стойност на активите се коригира до тяхната възстановима стойност.

За целите на оценяването активите на Фонда са групирани на най-ниското ниво, на което има отделно идентифицирани парични потоци (единици, генериращи парични потоци). Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване.

2.14. Финансови активи

Фондът класифицира при първоначалното признаване финансовите активи като активи, оценявани по амортизирана стойност. Инвестирането във финансови активи се извършва съгласно „Инвестиционната политика и модела за управление на ДЦК на ФКИ“, като се спазват изискванията за сигурност и ликвидност, при доходност в рамките на пазарните нива, съответстващи на тези изисквания.

Признаване и оценяване

Фондът признава финансов актив като такъв, само когато стане страна по договора за закупуване на актива. Първоначално финансовите активи се признават на датата на уреждане, т.е. на датата, на която се прехвърля собствеността върху актива.

Финансовите активи първоначално се признават по покупна стойност

плюс разходите по сделката.

Класификацията на финансовите инструменти на Фонда е в зависимост от бизнес модела на управление на финансовите активи към датата на тяхното придобиване и характеристиките на договорните парични потоци. УС на ФКИ определя класификацията на финансовите активи на Фонда към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние. Промяната в класификацията на финансовите активи на Фонда се извършва след решение на УС.

Последваща оценка на финансови активи

Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност

В тази категория могат да попаднат следните финансови активи на Фонда в зависимост от избрания бизнес модел и характеристиките на паричните потоци от тях: вземания, парични средства и парични еквиваленти и ДЦК, които се държат с цел да се съберат договорните парични потоци.

Оценяването по амортизирана стойност изисква прилагането на метода на ефективния лихвен процент. Амортизираната стойност на финансов актив е стойността, по която финансовият актив е оценен първоначално, намалена с погашенията по главницата плюс или минус натрупаната амортизация с използване на метода на ефективния лихвен процент на всяка разлика между първоначалната стойност и стойността на падеж и намалена с обезценката.

Обезценка на финансови активи

ФКИ признава обезценка за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата. Очакваните кредитни загуби се основават на разликата между договорните парични потоци и всички парични потоци, които ФКИ очаква да

получи, дисконтирани на годишна база с първоначалния ефективен лихвен процент.

Фондът прилага „Политика за признаване на очаквани кредитни загуби на ФКИ и ФПИП“. Съгласно последната размерът на очакваните кредитни загуби, признати като коректив за обезценка, зависи от кредитния риск на финансовия актив при първоначалното му признаване и от промяната в кредитния риск през следващи отчетни периоди. В нея изрично са описани три етапа на влошаване на кредитния риск, като за всеки етап са предвидени специфични отчетни изисквания. Към всяка отчетна дата УС на ФКИ преценява за финансовите инструменти на ФКИ към кой етап се отнасят, за да приложи съответните изисквания.

- **Етап 1 (редовни експозиции)** – класифицират се финансови активи без индикация за увеличение на кредитния риск спрямо първоначалната оценка. За финансови инструменти, за които не е имало значително увеличение на кредитния риск в сравнение с първоначалното признаване, се признава коректив за очаквани кредитни загуби, които произтичат от възможно неизпълнение през следващите 12 месеца.
- **Етап 2 (експозиции с нарушено обслужване)** – класифицират се финансови активи със значимо увеличение на кредитния риск спрямо първоначалната оценка, но без обективни доказателства за обезценка. За тези кредитни експозиции, за които е имало значителното нарастване на кредитния риск в сравнение с първоначалното признаване, се изисква признаване на коректив за очакваните кредитни загуби за остатъчния живот на експозицията. Лихвите се начисляват на база брутната балансова стойност на инструмента.
- **Етап 3 (експозиции с кредитна обезценка)** – класифицират се финансови активи със значимо увеличение на кредитния риск и за които

са налице обективни доказателства за наличие на обезценка. За тези експозиции, които са необслужвани, се изисква признаване на кредитна обезценка за остатъчния живот на експозицията, независимо от времето на неизпълнението. Лихвите се изчисляват на база амортизираната стойност на актива.

Методологиите и предположенията, използвани в базовите изчисления на очакваните кредитни загуби, остават непроменени спрямо тези, приложени през предходната финансова година. Включени са приблизителни оценки, предположения и преценки, специфични за отражението на пандемията, като са взети под внимание фактори, касаещи емитента на дълговите ценни книжа, в които са инвестирани средствата на ФКИ. При преценката е взета предвид вероятността от неизпълнение и загубата от неизпълнение от страна на емитента по притежаваните от ФКИ ценни книжа.

Обезценка на вземания

ФКИ прилага опростения подход на МСФО 9 „Финансови инструменти“ за изчисление на очакваните кредитни загуби, при които се начислява обезценка за очаквани загуби през целия живот за всички вземания.

За изчисление на очакваните кредитни загуби вземанията са групирани въз основа на споделените характеристики на кредитния риск и дните с просрочие.

ФКИ признава в печалбата или загубата — като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратното им възстановяване).

Управителният съвет на ФКИ преценява възможността вземанията на Фонда да бъдат събрани. Той определя сумата на провизията на вземанията на база на възрастов анализ, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на

съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. На тази база и предвид отражението на пандемията върху бизнеса, УС на ФКИ прави преценка относно събираемостта на вземанията. Виж също Пояснение 6.

Други вземания

Тези суми обикновено произтичат от вземания във връзка с обичайната оперативна дейност на Фонда. Лихви върху другите вземания могат да се начисляват на база пазарните лихвени нива, когато срокът на погасяване надвишава шест месеца. Обикновено обезпечението не се получава.

Отписване на финансови активи

ФКИ отписва финансов актив, когато договорните права върху паричните потоци от този актив изтекат или когато ФКИ е прехвърлил тези права чрез сделка, при която всички съществени рискове и изгоди, произтичащи от собствеността на актива, се прехвърлят на купувача. Всяко участие във вече прехвърлен финансов актив, което Фондът запазва или създава, се отчита самостоятелно като отделен актив или пасив.

В случаите когато ФКИ е запазил всички или по-голяма част от рисковете и изгодите, свързани с активите, последните не се отписват от отчета за финансовото състояние. При сделки, при които ФКИ нито запазва, нито прехвърля рисковете и изгодите, свързани с финансов актив, последният се отписва от отчета за финансовото състояние, когато ФКИ е загубил контрол върху него. Правата и задълженията, които ФКИ запазва в тези случаи, се отчитат отделно като актив или пасив. При сделки, при които ФКИ запазва контрол върху актива, неговото отчитане в отчета за финансовото състояние продължава, но до размера, определен от степента, до която ФКИ е запазил участието си в актива и носи риска от промяна в неговата стойност.

2.15. Финансови пасиви

Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност

Всички задължения се отчитат по амортизирана стойност посредством метода на ефективния лихвен процент.

Елементите, класифицирани като търговски и други задължения, обикновено не се оценяват отново, тъй като задълженията са известени с висока степен на сигурност и уреждането е краткосрочно.

Отписване на финансови пасиви

Фондът отписва финансов пасив, когато договорните задължения по него се погасят, изтекат или са отменени. Разликата между балансовата стойност на отписания финансов пасив и изплатената престация се признава в печалбата или загубата.

Компенсирание на финансов актив и финансов пасив

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и в отчета за финансовото състояние се представя нетната сума, когато:

- има право на прихващане по отношение на тези суми; и
- е налице намерение прихващането или да се уреди на нетна база, или да се реализира актив и едновременно с това да се уреди пасив.

Компенсирането на признат финансов актив и признат финансов пасив и представянето на нетната стойност се различават от отписването на финансов актив или финансов пасив.

2.16. Отчитане на лизинговите договори

Фондът прилага МСФО 16 „Лизинг“ по отношение на всички лизингови договори включително за краткосрочните лизингови договори (т.е. със срок на лизинговия договор до 12 месеца) и договорите, по които основният актив е с ниска стойност. На датата на влизане на договора в сила ФКИ преценява дали договорът представлява или съдържа лизинг, а именно, дали договорът прехвърля правото да се контролира използването на идентифицирания актив за определен период от време. ФКИ признава задължения по лизинги и активи с право на ползване по договори, предоставящи правото на ползване на активи.

Определяне на срока на лизинга за договори с опции за подновяване и прекратяване

Фондът извършва преценка относно продължителността на неотменимия период и срока на лизинговия договор. Фондът не третира като лизингови договори тези, по които, както лизингополучателят, така и лизингодателят имат правото да го прекратят срещу незначителна санкция без ответната страна да е дала разрешение.

ФКИ отчита лизинговите плащания по краткосрочните лизингови договори и лизинговите договори, при които основният актив е на ниска стойност, като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

Ако ФКИ е възприел да не отчита даден договор като договор за лизинг и има промяна в условията по договора или в срока на лизинговия договор, тогава ФКИ отново прави преглед относно класификацията и осчетоводяването на договора.

2.17. Основен капитал

Основният капитал се формира от натрупаните във ФКИ резерви. Резервите включват: резерв за компенсации, резерв от преоценки по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, резерв от купонни плащания, непокрита загуба от минали години, неразпределена печалба за текущата година и резултат за периода.

2.18. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и краткосрочните депозити в баланса включват парични средства по банкови сметки, в брой и краткосрочни депозити с първоначален падеж от три или по-малко месеца. За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват паричните средства и парични еквиваленти, както те са дефинирани по-горе. Притежаваните от Фонда „Парични средства“ по-подробно са представени в Пояснение 7.

2.19. Текущ и отсрочен данък върху дохода

На основание чл. 77м, ал. 3 от ЗППЦК ФКИ е освободен от заплащане на корпоративен данък за дейностите по компенсиране на инвеститорите и за дейностите по възстановяване и реструктуриране на инвестиционни посредници. През 2023 г. ФКИ няма приходи, които следва да се облагат по реда на ЗКПО. Съгласно ЗКПО ФКИ е данъчно задължено лице за данъка върху разходите.

2.20. Пенсионни и други задължения към персонала

ФКИ като работодател е задължен да заплаща дължимите осигурителни вноски за фондовете на Държавното обществено осигуряване в съответствие с разпоредбите на Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК. Процентното съотношение на вноските, които ФКИ заплаща, е в съответствие с разпоредбите на Кодекса за социалното осигуряване.

Краткосрочни доходи на служителите

ФКИ заплаща възнаграждения на служителите си и на членовете на УС. Те се признават като разход в „Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход“ в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Фонда суми се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на финансовия отчет Фондът прави оценка и отчита като текущи задълженията си към персонала, свързани с натрупващи се компенсируеми отпуски. В оценката се включват приблизителната оценка на разходите за възнаграждения и на разходите за вноски по задължително обществено и здравно осигуряване, които ФКИ заплаща върху тези суми. Фондът не разработва и не прилага програми за доходи след напускане на персонала.

2.21. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

2.21.1. Определяне на очакваните кредитни загуби

Във връзка с изискванията за обезценка, посочени в МСФО 9, УС на ФКИ при определяне на размера на вероятността от неизпълнение (PD – probability of default) на емитента, е взел предвид фактори, касаещи икономическата ситуация в страната. Факторите, които УС на ФКИ е взел предвид са: кредитният рейтинг на страната, размерът и начинът на управление на държавния дълг, нарастване/намаляване на доходите, нивата на безработица, фискалната политика на правителството и нейното спазване, размерът на фискалния резерв, размерът на БВП, обслужването на плащанията по емисиите ДЦК и други.

Кредитният рейтинг на българската държава е оценка за качеството и сигурността на облигационния дълг, формирана въз основа на анализ на финансовото му състояние. В Таблица № 4 „Кредитен рейтинг на българската държава“ е представен кредитният рейтинг на България, присъден от 2 международни агенции.

Таблица №4 Кредитен рейтинг на българската държава

Кредитна агенция	31.12.2023 г.			31.12.2022 г.		
	Дългосрочен	Краткосрочен	Перспектива	Дългосрочен	Краткосрочен	Перспектива
	Standard & Poor's (S&P)					
в чуждестранна валута	BBB	A - 2	положителна	BBB	A - 2	стабилна
в местна валута	BBB	A - 2	положителна	BBB	A - 2	стабилна
	Fitch					
в чуждестранна валута	BBB	F2	положителна	BBB	F2	положителна
в местна валута	BBB	F2	положителна	BBB	F2	положителна

Като прегледа и оцени посочените по-горе количествени и качествени фактори, УС на ФКИ прецени, че в краткосрочен план (до 12 месеца) загубите при неизпълнение за ФКИ могат и следва да се приемат за 0, което доведе до нулева стойност на очакваните кредитни загуби.

Определяне на очакваните кредитни загуби по депозити и парични средства

Към 31.12.2023 г. ФКИ няма депозити в търговски банки.

ФКИ не отчита риск по повод на паричните средства, тъй като основната част от тях са по разплащателни сметки в БНБ, а малки суми са по разплащателни сметки в наблюдавани от ЕЦБ търговски банки.

2.22. Управление на финансовите рискове

Дейността на Фонда основно е изложена на кредитен, ликвиден и пазарен риск. Общото управление на рисковете е фокусирано върху непредвидимостта на финансовите пазари и търсенето на начини за минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти върху финансовото състояние на Фонда. Управлението и наблюдението на видовете риск, на които Фондът е изложен са описани по-долу.

Ръководството на Фонда текущо наблюдава промените в цените, доходността и матуритетната структура на портфейла на Фонда. През периода не са сключвани договори с уговорка за обратно изкупуване или репо сделки, както и няма прекратени такива. Фондът не е закупувал и не е продавал финансови инструменти по репо сделки. Към 31.12.2023 г. ФКИ няма действащи договори за репо сделки.

ФКИ не притежава деривати и през годината не са сключвани сделки с такива.

Видове риск

Кредитен риск

Кредитният риск произтича от възможността Фондът да не събере в очаквания срок вноските на участниците в схемата за компенсирание на инвеститорите, както и от възможност българската държава да не извърши плащания по притежавани от Фонда ДЦК.

УС на ФКИ прилага „Политика за признаване на очаквани кредитни загуби на ФКИ и ФПИП“ /Политиката/ по отношение на тези практики за управление на кредитния риск на ФКИ, които засягат оценката на кредитния риск и измерването на очакваните кредитни загуби по кредитни експозиции и

провизиите, съгласно приложимата счетоводна рамка.

С политиката се установяват адекватни механизми за контрол, административни и счетоводни процедури, които са съобразени с надеждното и ефективно управление на риска, вътрешни методики, които дават възможност за оценка на кредитния риск от експозициите и ефективни системи за текущо администриране и наблюдение на различните портфейли и експозиции, свързани с кредитен риск, включително с цел установяване и управление на проблемни експозиции, извършване на адекватни корекции на стойността и заделяне на провизии.

Контролните процедури относно събирането на средствата на Фонда са подробно разписани в ЗППЦК. В допълнение Фондът прилага „Вътрешната процедура за събиране на дължимите от страна на участниците във Фонда за компенсиране на инвеститорите вноски“.

Фондът може да инвестира набраните средства в депозити и ДЦК. Съотношението между ДЦК, вземания по вид, парични средства и парични еквиваленти спрямо общата сума на активите към датите на финансовия отчет е както следва:

Активи изложени на кредитен риск спрямо общата сума на активите ¹	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Дял на ДЦК и начислени купони	97.98%	95.08 %
Дял на парични средства	0.33%	3.12%
Вземания от ИП по повод на 4-та част от годишната вноска за съответната година	1.68%	1.79%

¹ Общият процент не дава 100%, тъй като дълготрайните материални и нематериални активи и предплатените разходи не са изложени на кредитен риск и съответно не са включени в таблицата. Техният дял спрямо общата сума на активите е 0.02% от общата сума на активите към 31.12.2022 г. и 0.01% към 31.12.2023 г.

Кредитен риск, който би възникнал от дела на ДЦК в портфейла, се оценява на минимален, тъй като българската държава редовно обслужва плащанията по задълженията си.

Ликвиден риск

Ликвидният риск би възникнал при необходимост Фондът да изплаща компенсации в размери по-големи от наличните средства или ако в случай на несъстоятелност на участник в схемата, Фондът не възстанови своите „Парични средства и парични еквиваленти“.

Подробна информация за клиентските активи и евентуалните компенсации са представени в годишния отчет за дейността.

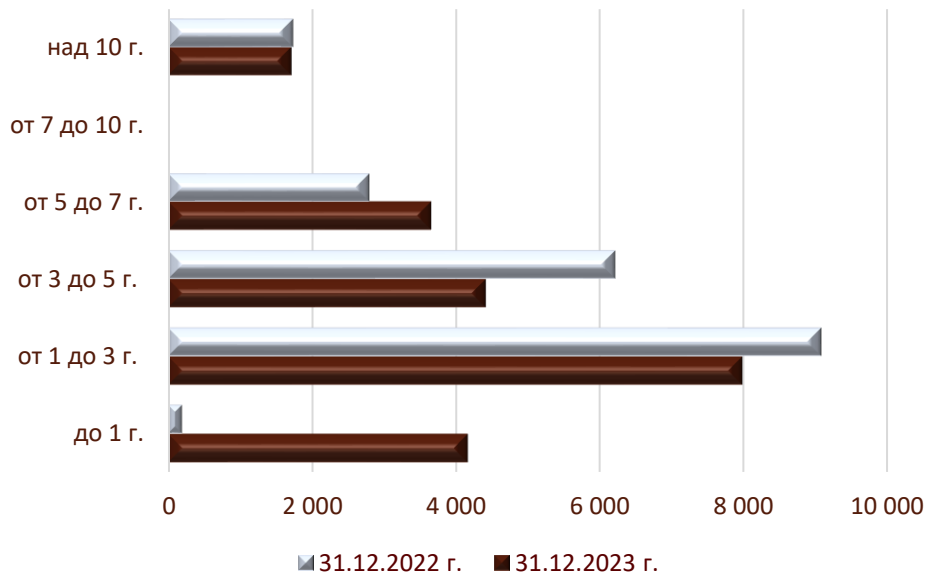
Съгласно нормативната уредба Фондът изплаща компенсации на клиентите на инвестиционен посредник при настъпване на обстоятелствата по чл. 77б, ал. 1 във връзка с чл. 77а, ал. 5 и чл. 77в, ал. 1 от ЗППЦК. Предвид процедурата за изплащане на компенсации, определена в ЗППЦК и Наредба № 46 за реда и начина на изплащане на компенсации от ФКИ, за Фонда не би се породил риск от внезапно и бързо изплащане на компенсации. При недостиг на средства за покриване на задълженията на Фонда към клиентите на инвестиционните посредници с решение на управителния съвет недостигът може да се покрие по някой от механизмите, описани в чл. 77с от ЗППЦК.

С цел минимизиране на ликвидния риск, УС на Фонда наблюдава и взема решения за управлението на средствата на Фонда.

Ликвиден риск по притежаваните ДЦК би бил налице, когато притежаваните от Фонда ДЦК са слабо ликвидни и не могат да бъдат продадени при необходимост за кратък период от време, без това да доведе до завишени транзакционни или капиталови разходи. Процедурите по управлението на портфейла на Фонда подробно са разписани в „Инвестиционната политика и модел за управление на ДЦК на ФКИ“.

На следващата фигура е представена падежната структура на портфейла на Фонда от ДЦК към края на 2022 и 2023 г. /в хил. лв./.

Падежна структура (хил. лв.)

Пазарен риск

Пазарният риск се състои от валутен, ценови и лихвен риск.

Валутен риск

Фондът не е изложен на валутен риск, тъй като няма инвестиции, деноминирани във валута, различна от евро или български лев. За своите инвестиции в евро Фондът не е изложен на валутен риск, тъй като след въвеждането на еврото българският лев е фиксиран към него в съотношение:

1 EUR = 1.95583 BGN.

По-долу е представено разпределението на финансовите активи по валути и по сročност.

	31.12.2023 г.				31.12.2022 г.			
	текущи		нетекущи		текущи		нетекущи	
	Български лeвoвe	Евро	Български лeвoвe	Евро	Български лeвoвe	Евро	Български лeвoвe	Евро
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	2 084	2 135	8 402	9 536	194		10 548	9 513
в т.ч. вземания по лихви	37	20	39	146	4	-	75	141
Общо финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	4 219		17 938		198		20 061	
в т.ч. вземания по лихви	57		185		4		216	
Вземания по 4- та част от годишната вноска	379				381			
Парични средства	74				664			
Общо парични средства и парични еквиваленти	74				664			

Ценови риск

Амортизацията на ДЦК, гържани до падеж, не се влияе от пазарните ценови равнища. Промените в пазарните цени на гържаните от Фонда ДЦК биха оказали

Влияние, в случай че се наложи своевременна продажба на ДЦК с оглед осигуряване на ликвидност за изплащане на компенсации.

Ръководството на Фонда е приело и прилага „Инвестиционната политика и модел за управление на ДЦК на ФКИ“, в която са разписани контролните процедури по минимизиране на този вид риск.

ФКИ не използва кредитни ресурси, пряко зависими от промяна на лихвените нива.

Портфейлът на Фонда в ДЦК се държи до падеж. При така приетата политика се елиминира рискът от промяна на цените на търгуване на ДЦК в следствие на промяна на пазарните лихвени проценти.

Пазарната обстановка през 2023 г. беше динамична, в следствие, на което имаше рязък спад на цените на ДЦК. Годините преди 2023 г. от друга страна се характеризираха с нединамични постоянни високи цени и ниски лихвени равнища. В такива случаи Фондът е приел максимално консервативна политика на търгуване, при която освобождаването от финансови активи се минимизира, и единствено при ликвидна необходимост, ще се предприема търгуване на емисиите с най-добри пазарни цени. Съобразно направения преглед, не съществуват индикатори за подобен ликвиден риск към момента и в близко бъдеще, а активите с кратък срок на падеж и респективно, високо пазарно ниво на търгуване са съществена част от портфейла.

При определяне на политиката са взети под внимание Насоки на ЕВА, ЕВА/GL/2018/2.

Лихвен риск

Лихвеният риск произтича от възможността промените в лихвените проценти да доведат до промяна в бъдещите парични потоци или до промяна в справедливата стойност на притежаваните ДЦК.

С промяната в лихвената политика на БНБ от 2016 г., средствата на Фонда, които се държат под формата на парични наличности в БНБ, са изложени

на лихвен риск. Но от септември 2022 г. лихвените проценти преминаха в положителна траектория. През 2023 г. върху средствата на Фонда по разплащателна сметка в БНБ се начисляват положителни лихвени проценти върху наличността по сметката, което е в унисон с общата тенденция за повишаване на лихвените нива в резултат от предприетата рестриктивна парична политика от водещите централни банки, включително и ЕЦБ за целите на ограничаването на инфлацията. В тази връзка се елиминира лихвения риск по линия на отрицателните лихвени проценти, които не се очаква да бъдат върнати в близко бъдеще.

Портфейлът на Фонда се състои основно от инвестиции в ДЦК, които носят лихвени приходи. Тъй като лихвените приходи по ДЦК са фиксирани на датата на покупката /притежаваните от Фонда ДЦК са с фиксирани купонни плащания/, лихвеният риск върху паричните потоци е ограничен. Амортизацията на премията по ДЦК, дължани до падеж, е включена в сумата на лихвените приходи от ДЦК като корекция на дохода от лихвените приходи от ДЦК. Амортизацията на премията по ДЦК, дължани до падеж, участва в лихвените приходи от ДЦК като безрисков компонент. Фондът няма ДЦК, които да са имали промяна в договорените лихвени проценти.

Към 31.12.2023 г. приходите от лихви са в размер на 260 хил. лв., което е 100.00% спрямо общите приходи от 260 хил. лв. /за 2022 г. приходите от лихви са в размер на 192 хил. лв., което е 95.95% спрямо общите приходи от 200 хил. лв./.

Към 31.12.2023 г. Фондът няма инвестирани средства в депозити. Фондът не използва заемни средства, за които да се начисляват лихви.

3. Материални активи

Материалните активи са представени по-долу:

хил. лв.

Нетекущи материални активи	Офис оборудване и компютри
За годината, завършваща на 31 декември 2022 г.:	
Стойност	12
Нагрупана амортизация	(7)
Разходи за амортизация	(3)
Придобивания	2
Отписани активи	-
Амортизация на отписани активи	-
Нетна балансова стойност на 31.12.2022 г.	4
Стойност	14
Нагрупана амортизация	(10)
За годината, завършваща на 31 декември 2023 г.:	
Стойност	14
Нагрупана амортизация	(10)
Разходи за амортизация	(1)
Придобивания	-
Отписани активи	-
Амортизация на отписани активи	-
Нетна балансова стойност на 31.12.2023 г.	3
Стойност	14
Нагрупана амортизация	(11)

През 2023 г. Фондът е използвал напълно амортизирани или под праг на същественост материални активи на стойност 20 хил. лв.

4. Нематериални активи

През 2023 г. Фондът е използвал напълно амортизирани или под праг на същественост нематериални активи на стойност 30 хил. лв.

5. ДЦК, оценявани по амортизирана стойност

хил. лв.

ДЦК, оценявани по амортизирана стойност	Към 31.12.2023 г.	Към 31.12.2022 г.
Стойност в началото на периода:	20 259	19 378
в т. ч. краткосрочна част от ДЦК	414	414
Придобивания:	2 456	1 418
в т.ч. нетекущи ДЦК	2 396	1 408
Продадени/падежирани :	(190)	(185)
Получени лихви	(615)	(543)
в т. ч. в евро	(424)	(343)
Начислени лихви	578	533
в т. ч. в евро	450	337
Амортизация на премия и валутна преоценка	(331)	(342)
Стойност в края на периода:	22 157	20 259
в т. ч. краткосрочна част от дългосрочни ДЦК	4 404	414
в т. ч. начислени лихви върху ДЦК, оценявани по амортизирана стойност	242	220

Към 31.12.2023 г. ДЦК, оценявани по амортизирана стойност, и начислените лихви върху тях са на стойност 22 157 хил. лв. Дългорсочните ДЦК са на стойност 17 753 хил. лв. а начислените лихви върху тях са на стойност 185 хил. лв. Краткосрочните ДЦК с остатъчен срок до падежа по-малък от 1 г. са на стойност 4 162 хил. лв. и начислените лихви върху тях са на стойност 57 хил. лв.

Ръководството на Фонда следи текущо и на годишна база промените в пазарните цени на държаните от Фонда финансови инструменти. Към 31.12.2023 г. е направен тест за обезценка на наличните инвестиции в ДЦК, на базата на събрани пазарни оферти. В следствие на повишените лихвени нива през 2023 г. се наблюдава значително намаляване на пазарната стойност на по-дългосрочните емисии. Направеният тест включва всички притежавани от Фонда емисии. Приложен е праг за обезценка на ДЦК с над 15% разлика, спрямо амортизираната стойност. На база на това в следващата таблица е представена информация за позициите на Фонда, при които се наблюдава обезценка над заложения праг. Изчислената обезценка няма

Влияние върху активите на фонда, тъй като книгата се държат в портфейл за събиране на договорни потоци, т.е. до техния падеж, което е основание да не се очакват загуби по тези позиции, тъй като не се предвижда предсрочно освобождаване от тях.

В долната таблица са отразени емисиите влезли под наблюдение.

хил. лв.

Емисия ДЦК 1	703 619,77	584 155,00	-119 464,77
Емисия ДЦК 2	702 840,66	584 155,00	-118 685,66
Емисия ДЦК 3	295 044,56	233 540,90	-61 503,66
Емисия ДЦК 4	861 547,97	636 691,12	-224 856,85
Емисия ДЦК 5	557 287,63	436 588,20	-120 699,43
Емисия ДЦК 6	297 144,86	162 533,60	-134 611,26
Общо:	3 417 485,45	2 637 663,81	-779 821,64

С оглед направения тест на обезценка, ръководството на Фонда ще наблюдава тези емисии и техните пазарни цени, като при необходимост от ликвидност в случай на задействане на Фонда и изплащане на компенсации, ще се продават първо емисиите с най-изгодни пазарни условия и кратък срок на падеж. Исторически погледнато за период от 18 години, Фондът е изплатил около 278 хил. лв., която сума е достатъчно малка и се покрива от текущите годишни вноски. При нужда от ликвидност Фондът може да управлява риска като сключи репо сделки с цел набирание на ликвидни средства без да се налага продаване на ДЦК от портфейла на Фонда по пазарни цени.

6. Вземания

Вземанията на Фонда към 31.12.2023 г. произтичат от начислена четвърта част от годишната вноска на ИП. Съгласно чл. 77н, ал. 4 от ЗППЦК четвъртата вноска за съответната календарна година се внася до края на месец януари на следващата година.

хил. лв.

Вземания:	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Вземания по 4-та вноска от ИП за съответната година	379	381
Общо вземания:	379	381

7. Парични средства

Паричните средства на Фонда към 31.12.2023 г. включват пари в брой и в банки и са, както следва:

хил. лв.

Парични средства:	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Пари в брой	1	1
Пари в банки	73	663
Общо парични средства:	74	664

Към 31.12.2023 г. Фондът няма открити депозити в търговски банки.

8. Средства на Фонда

Средствата на Фонда са представени по-долу:

хил. лв.

Средства на ФКИ	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Нетекущи материални активи	3	4
Номинал на ДЦК, оценявани по амортизирана стойност, вкл. с остатъчен срок под 1 година	21 915	20 039
Вземания	379	381
Начислени лихви върху ДЦК, оценявани по амортизирана стойност	242	220
Парични средства в брой, в банки и депозити	74	664
Общо средства на Фонда:	22 613	21 308

Видно от таблицата през 2023 г. средствата на Фонда са се увеличили с 1 305 хил. лв. или 6.12%.

9. Резерви

9.1 Общи резерви

Начислената непостъпила вноска към 31 декември на съответната година е включена към сумата на резервите за Общите резерви на Фонда са представени по-долу:

хил. лв.

Общи резерви:	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Общи резерви в началото на периода:	21 293	19 995
Встъпителни и годишни вноски за отчетния период	1 608	1 567
Нетен ефект от непостъпила четвърта вноска между предходна и текуща година	1	53
Общо встъпителни и годишни вноски	1 609	1 620
Промени за сметка на резервите	-	1
Резултат за периода	(310)	(323)
Всичко резерви на разположение на Фонда:	22 592	21 293

Начислената непостъпила вноска към 31 декември на съответната година е включена към сумата на резервите за текущата година (Виж Пояснение 6).

Видно от по-горе общите резерви на Фонда са нараснали с 1299 хил. лв. или увеличение с 6.1%, спрямо 2022 г.

9.2 Резерв от доход от инвестиране на събраните средства

Съгласно чл. 21, ал. 2 от ПУДФКИ административните и другите разходи, свързани с дейността на Фонда, се покриват от доходите от инвестиране на събраните средства и от други източници.

Съгласно пар. 4 от Преходните и заключителни разпоредби на ПУДФКИ Фондът може да използва за покриване на административните си разходи за 2005, 2006, 2007 г. и 2008 г. средствата, получени от набраните във Фонда вноски. След 2009 г. административните разходи на ФКИ се покриват от доходите от инвестиции.

Текущият финансов резултат за 2023 г. е отрицателен, на стойност 310 хил. лв. С бр. 84 от 21.10.2022 г. на Държавен вестник бяха направени промени в чл. 21 на ПУДФКИ, с които се упоменава редът и начинът за покриване на административните разходи на Фонда. Съгласно тези промени административните разходи на Фонда се покриват от приходите по чл. 77м, ал. 1, т. 3,5,4,1 и 2 от ЗППЦК, в посочената последователност.

10. Загължения

Загълженията на Фонда към 31.12.2023 г. са представени по-долу:

хил. лв.

Загължения:	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Загължения към персонала във връзка с провизирани отпуски	12	12
Загължения към осигурителни предприятия във връзка с провизирани отпуски	2	2
Загължения към доставчици	6	-
Данък върху разходите съгласно ЗКПО	1	1
Общо загължения:	21	15

11. Лихвени приходи, изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва

Лихвените приходи, изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва, са представени по-долу:

хил. лв.

Лихвени приходи, изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва:	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Лихви по ДЦК	578	533
Лихви по разплащателни сметки	13	1
Амортизация на премия по ДЦК	(331)	(342)
Общо лихвени приходи, изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва:	260	192

През 2023 г. лихвените приходи, изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва, са се увеличили с 68 хил. лв. спрямо 2022 г. или с 35.4%.

12. Финансови разходи

Финансовите разходи са представени по-долу:

хил. лв.

Финансови разходи:	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Разходи за лихви за съхранение на налични парични средства	-	(1)
Други финансови разходи	(6)	(7)
Общо финансови приходи/ (разходи):	(6)	(8)

През 2023 г. сумата на финансовите разходи е намаляла с 2 хил.лв. спрямо 2022 г. до 6 хил.лв. в края на годината.

13. Разходи за материали

Разходите за материали са представени по-долу:

хил. лв.

Разходи за материали	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Разходи за материали за ремонт на офиса	-	-
Разходи за консумативи за офиса	(3)	(2)
Общо разходи за материали:	(3)	(2)

През 2023 г. стойността на разходите за материали се е увеличила с 1 хил. лв. спрямо 2022 г. или 50%.

14. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги са представени в следната таблица:

хил. лв.

Разходи за външни услуги	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Електроенергия, студена и топла вода, парно и такса мощност	(14)	(10)
Наем на офиса	(37)	(37)
Ремонтни и други услуги	(9)	(5)
Транспортни и пощенски услуги	(1)	(1)
Телефонни услуги	(4)	(3)
Изплатени възнаграждения по граждански договори	(29)	(29)
Разходи, свързани с одит на финансовите отчети на ФКИ и ФПИП	(6)	(6)
Абонамент и абонаментни услуги	(36)	(20)
Общо:	(136)	(111)

През 2023г. стойността на разходите за външни услуги се е увеличила с 25хил.лв. спрямо 2022 г. или 22.52%.

15. Разходи за персонала

Към 31 декември 2023 г. броят на наетите лица по трудово правоотношение във Фонда е 3 (за 2022 г. – 4), а УС на Фонда се състои от 5 души (за 2022 г. – 4).

Разходите за персонала са представени по-долу:

хил. лв.

Разходи за персонала:	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Разходи за възнаграждения:	(363)	(342)
в т.ч. разходи за възнаграждения на членовете на УС	(255)	(198)
Разходи за осигуровки	(22)	(33)
в т.ч. разходи за осигуровки на членовете на УС и по граждански договори	(1)	(4)
Провизии за неизползван отпуск и компенсиреми осигуровки върху тях	(20)	(9)
Социални придобивки	(1)	(1)
Общо разходи за персонала:	(405)	(385)

През 2023 г. сумата на разходите е нараснала с 20 хил. лв. спрямо 2022 г. или увеличение с 5.19%.

16. Други разходи

Другите разходи са представени по-долу:

хил. лв.

Други разходи	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Разходи за командировки	(5)	(4)
Разходи за представителни цели	(9)	(5)
Такси за общ финансов надзор на ФКИ и ФПИП	(4)	(4)
Разходи съгласно ЗЗБУТ и свързани наредби	(1)	(1)
Общо други разходи:	(19)	(14)

Сумата на другите разходи през 2023 г. се е увеличила с 5 хил. лв. спрямо 2022 г. или с 35.71%.

17. Правителствени дарения

ФКИ не е получавал правителствени дарения през 2023 г.

18. Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност и околната среда

През 2023 г. Фондът не е извършвал научноизследователска и развойна дейност. Дейността на Фонда не предполага дейности, свързани с околната среда.

19. Събития след отчетния период

Няма настъпили събития след края на отчетния период, които да налагат корекция на този отчет.

20. Дата на одобряване на финансовия отчет

Този финансов отчет е приет с решение на УС от 23.04. 2024 г.

📍 София 1000,
ул. „Цар Шишман“ 31, ет. 2

☎ +359 2 981 27 10

@ office@sfund-bg.com

🌐 www.sfund-bg.com